

1. Melléklet:

Régi stílusú táncok	Új stílusú táncok:
Énekes leánykörtáncok	Magyar négyes táncok
Eszközös táncok (botoló, - kanász, - seprűtánc)	Régi páros táncok (lassú-közepes-gyors tempójú forgatós táncok)
Ugrósok (Dunántúl, Duna-menti, Galgamenti, Mars (Kalocsa), Rábaközi dús, Alföldi ugrós)	Verbunk táncok (kör-szóló verbunk)
Legényes táncok	Csárdás táncok
Lassú legényes táncok és erdélyi legényes táncok	

Forrás: (Sulinet Tudásbázis, 2022)

1. ábra (forrás: Sulinet Tudásbázis)

2.

A népi játékokban rejlő készségek és képességek

www.kunecgo.hu

Motoros		Értelmi			Kommunikáció		Szociális	
Nagymozgás	Finommotorika	Kognitív		Érzékszervi	Verbális		Társas kapcsolatok	Egyéni megnyilvánulások
		Gondolkodási műveletek	Pszeichikus funkciók					
lépés, járás, futás	fogás	fogalomismeret	spontán figyelem	tesztéma	aktív és passzív szókéincs	mimika	együttműködés	én-kép
gurulás, kiszás, mászás	megérintés	foglalni gondolkodás	irányított figyelem	testtudat	kliejződékszség	gsztus	közöségstudat	önismeret
állóképszség	clengéclés	megfigyelőképzség	koncentráció	auditív percepció	helyes beszéclgzés	tekintet	szóksalaktítás	önuralom, önfgyelen
erő	csőközhasználat	analízis-szintézis	feladatértés	vizuális percepció	beszéclértés	szemkontaktus	kudarcúró képszség	gátlás-olclás
gyorsaság	író-grafikus mozgás	következtetés	feladatartás	taktikus percepció	beszécl tisztasága	értémet	segítőkészség	empátia
mozgáskoordnácó	célzás	csoportosítás	képzlet	kinesztikus percepció	artikulácó	testartás	etklócsi megítélőképzség	alkalmazkodás
teststílyálhelyezés	szem-kéz koordnácó	konkrétizálás - általánosítás	fantázia	korszacsatomák	tiszta hangképzés	kulturális jelzések	tolerancia	értéklérvényesítés
ugráskészcség	öklöképzés	összethasonlítás - megkülönböztetés	emlékzeret	értéklés (reccpció)	összefüggő beszécl	emblemák	konfliktuskezelés	felolóségstudat
forrás, fordulás	opponácó	relácók értéklése	szabálytudat	időértéklés	beszéclhallás	viszlet	interperszonális kapcsolatok	értzelmet, motívácó
rimuskészcség	taposás	tér- és időbeli viszonyok	szabályartás	tér irányok értéklés	beszéclszímet	kronémika	szervezőképszség	csztétika
kéz-láb koordnácó	differentiált ujjmozgások	rendszerzés	problémaegoldó képszség	relácók értéklése	beszéclritmus	térközszabályozás - procmika	társas magatartás	attitűdök, normák
egycsúlyértékl	csippenés	szerialitás	kreatívítás	szem-kéz koordnácó	nyelvhelyszség		szociális értéklenszség	jácltelevéklenszség
térbeli tájékozódás	barátkosolás	számfoglalom	értéklődés	szem-láb koordnácó	vokális jelcl: hangstíly, hangjelzés, beszécltempó, hangérlés, hangszín		felolóség, törődés	illetem
laterális - oldalás	átvázolás	logikus gondolkodás					kompromisszum-készcség	értzelmet kezclés, felismerés

3. ábra: (Nagy Ágnes, 2016)

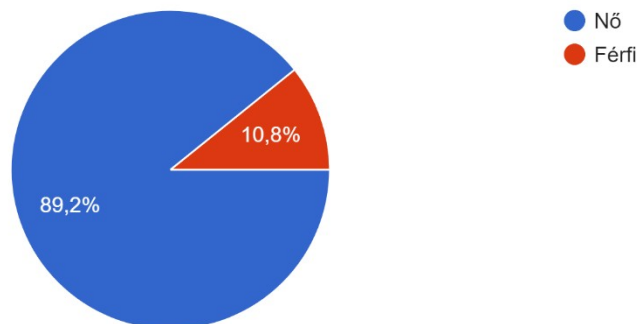
2.Melléklet

Tanítók szerepe a néptáncoktatásban kérdőív kiértékelése:

2022 augusztusától 2023. januárig kérdőíves felméréssel igyekeztem megtudni, milyen formában jelenik meg az iskolákban a néptánc, a tanító pedagógusok milyen végzettséggel rendelkeznek, illetve, hogy milyen keretek között, rendszerben zajlik a néptáncoktatás az általános iskolákban. A kutatásomhoz kapcsolódó kérdőívemet az 1. számú kérdésemből leolvasható, hogy 102 pedagógus töltötte ki, 91 nő és 11 férfi. A zárt elkészített kérdőívemet tanító csoportokban, facebook csoportokban, illetve néptáncpedagógusoknak alapított csoportokban osztottam meg, melynek oka az volt, hogy a lehető legrealisabb képet kapjam a kutatási témámról. Vélhetően így a témához értő személyek töltötték ki a kérdőívemet. (3. számú diagram)

Neme:

102 válasz

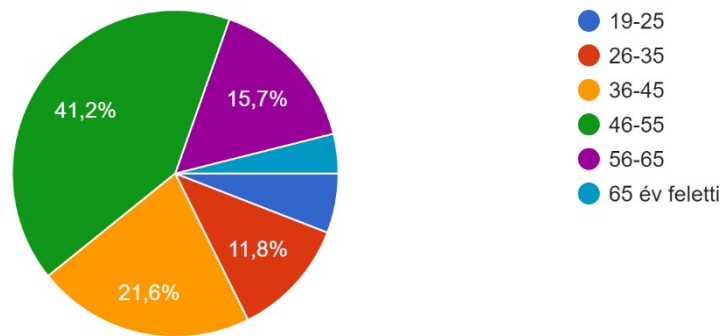

3. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Kérdőívem célcsoportja általános iskola alsó tagozatán tanító pedagógusok, akiknek oktatási rendszerében megjelenhet a néptánc oktatás. 2. számú kérdésemet a megkérdezettek életkorával kapcsolatban tettem fel: 42 fő 46-55 év közé tehető, 22 fő 36-45 év közé és 16 fő 56-65 év közé és 12 fő 26-35 év közé tehető. A többi korosztály elenyésző számban fordult elő a mintáim között. 4 fő 65 év feletti és 6 fő, aki, a 19-25 éves korosztályba tartozik (4. számú diagram)

Az Ön életkora:

102 válasz

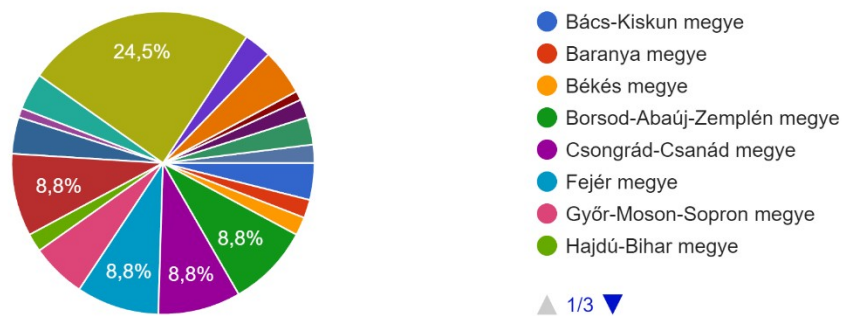

4. számú diagram (Forrás: saját készítés)

3. számú kérdésben a megkérdezettek lakhelyét illetően az adatok többségében közel azonos százalékokat mutattak. A kitöltések alapján, Pest vármegyéből érkeztek a többi vármegyéhez képest nagyobb számban adatok 25-fő jelölte meg lakhelyének. (5. számú diagram)

Lakhelye:

102 válasz

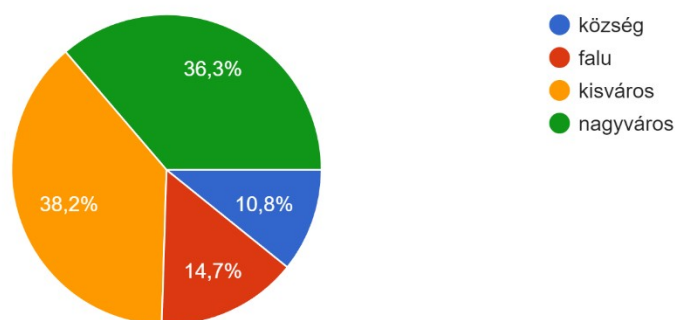

5. számú diagram (Forrás: saját készítés)

4. számú kérdésemre kapott válaszból látható, hogy az oktatás helyszíne döntő többségében a városok körében mozgott. 39 fő a kisvárost jelölte meg, míg 37 fő a nagyvárost jelölte meg a kérdőívben. 15 fő a falut jelölték meg, 11 fő pedig a községet jelölték meg válaszként. (6. számú diagram)

Milyen településen tanít?

102 válasz

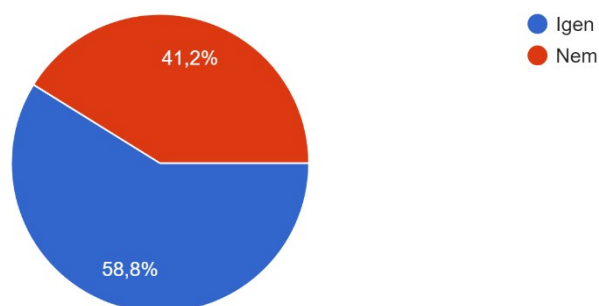

6. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Kutatásom fő részének 5. számú kérdésében szerettem volna megtudni, hogy a kitöltők intézményében, a Nemzeti Alaptanterv alapján milyen arányban jelenik meg a néptánc oktatás. A kitöltők közül 60 fő jelölte azt, hogy igen jelen van a néptáncoktatás, 42 fő pedig, hogy nem. (7. számú diagram)

A Nemzeti Alaptanterv alapján intézményük oktatásában megjelenik a néptánc oktatás?

102 válasz

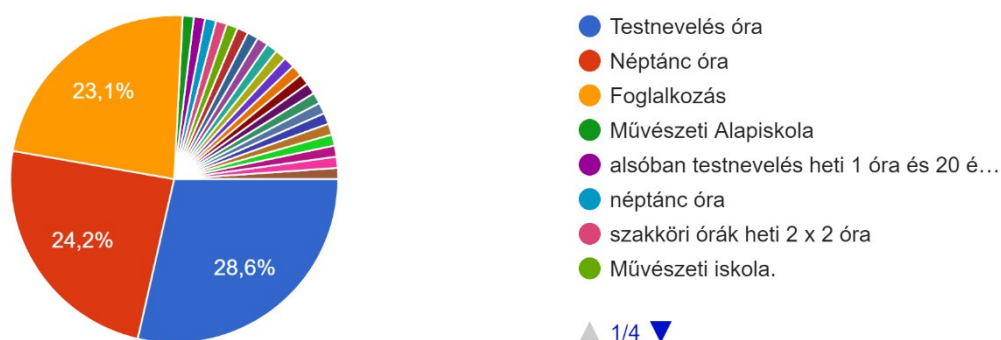
7. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Ezen belül 6. számú kérdésemben arra is kerestem a választ, hogy mi volt azoknak azok az oktatási intézmények a célja azzal, hogy élnek a népi oktatás lehetőségével. A válaszadók jelentős része a mozgáskultúra fejlesztésére, a zenei nevelésre, és a hagyományismeret fejlesztő hatásaira hivatkozott, míg a kitöltők másik jelentős része a testnevelés óra egy

részének kiváltása miatt él ezzel a lehetőséggel, így tudnak a testnevelés termekkel takarékoskodni és emellett hasznos időtöltést biztosítanak a gyerekeknek.

Ebből következően 7. számú kérdésemben arra kerestem a választ, hogy azok az intézmények, amelyek élnek a néptánc órák adta lehetőségeivel milyen módon valósítják ezt meg. A kitöltők közül 26 fő jelölte azt, hogy testnevelés órába van beépítve a néptánc, 22 fő órarendbe beépített néptánc órát tart, míg 21 fő népi játék, néptánc foglalkozást tart a gyerekeknek. A kitöltők maradék negyedénél a művészeti iskolai foglalkoztatottság jelent meg, illetve, hogy az ének-zene órákba beépítve vagy szakkörként valósítják meg a táncoktatást. (8. számú diagram)

Foglalkozás, vagy testnevelés óra keretein belül valósul meg a gyerekek néptánc oktatása?
91 válasz

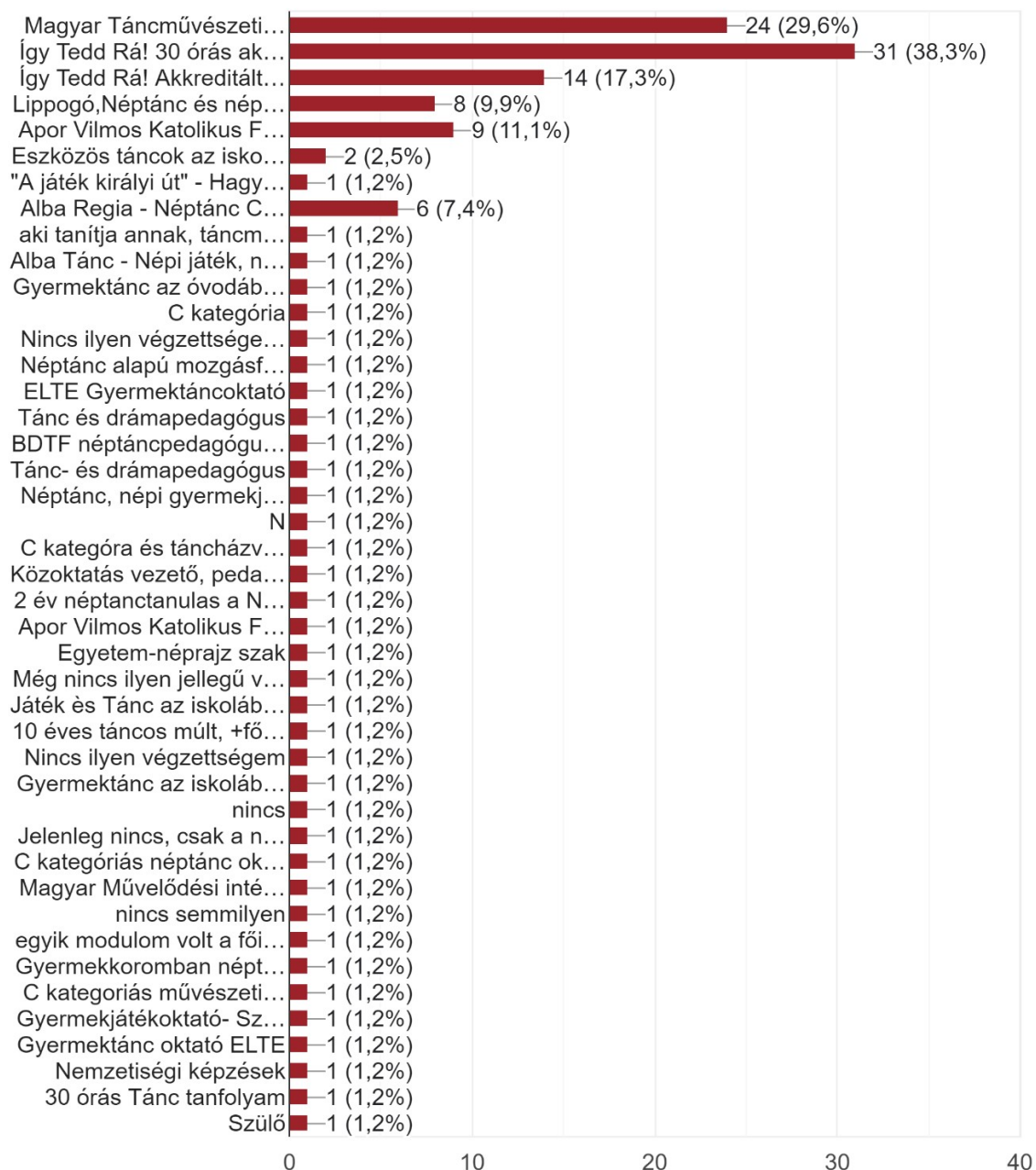
8. számú diagram (Forrás: saját készítés)

8. számú kérdésemnél a tanítók néptáncsal kapcsolatos végzettségeiről szerettem volna összképet alkotni. A kitöltők közül 31 fő az Így Tedd Rá! 30 órás akkreditált képzést jelölte meg végzettségnek, emellett 14 fő az Így Tedd Rá! mesterképzés oklevelével is rendelkezik. 24 fő a Magyar Táncművészeti Egyetem valamely ehhez kapcsolódó szakját jelölte meg végzettségként, míg 9 fő az Apor Vilmos Katolikus Főiskola: Népi gyermekjáték, néptáncpedagógus, hagyományismeret oktató szakirányú továbbképzését jelölte meg és 8 fő a Lippogó, Néptánc és népi játék alapú készség és képesség fejlesztés az általános iskolában és az óvodában képzést jelölte meg végzettségként. Emellett megjelent több időszakos képzés

jellemzően a Hagymányok Háza által szervezett módszertani é eszköz központú képzések, vagy már olyan képzések, amelyek már sajnos nincsenek. (9. számú diagram)

Milyen népi játék, néptáncos végzettsége van? Egyszerre többet is jelölhet.

81 válasz

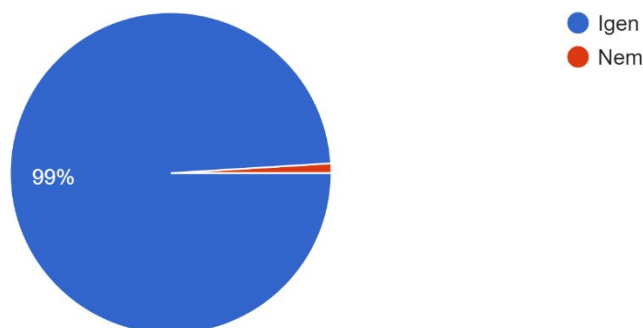
9. számú diagram (Forrás: saját készítés)

9. számú kérdésben arra szerettem volna választ kapni, hogy ha lenne rá lehetőség a tanítók végeznének-e még valamilyen fajta néptáncos kapcsolatos oktatást. Elmondható, hogy a válaszadók jelentős része motivált, hogy fejlessze magát, de ugyanekkor arányban megjelent a támogatottság, pedagógusképzésekbe való felvétele is. Többeknek már volt legalább 1 végzettsége, de még szívesen fejlesztenék magukat. Az anyagi támogatás sok mindenkinek segítség lenne, talán nagyobb lenne az érdeklődés. Manapság inkább az ingyenes továbbképzésekkel élnek a pedagógusok.

10. számú kérdésben a néphagyományok fontosságának megítélésére tettem fel kérdést, melyre 101 igen válasz érkezett, miszerint fontosnak tartják, hogy a gyerekek ismerjék a néphagyományainkat és mindössze egy személy jelölte azt, hogy nem tartja fontosnak. (10. számú diagram)

Fontosnak tartja, hogy a gyerekek ismerjék néphagyományainkat?

102 válasz

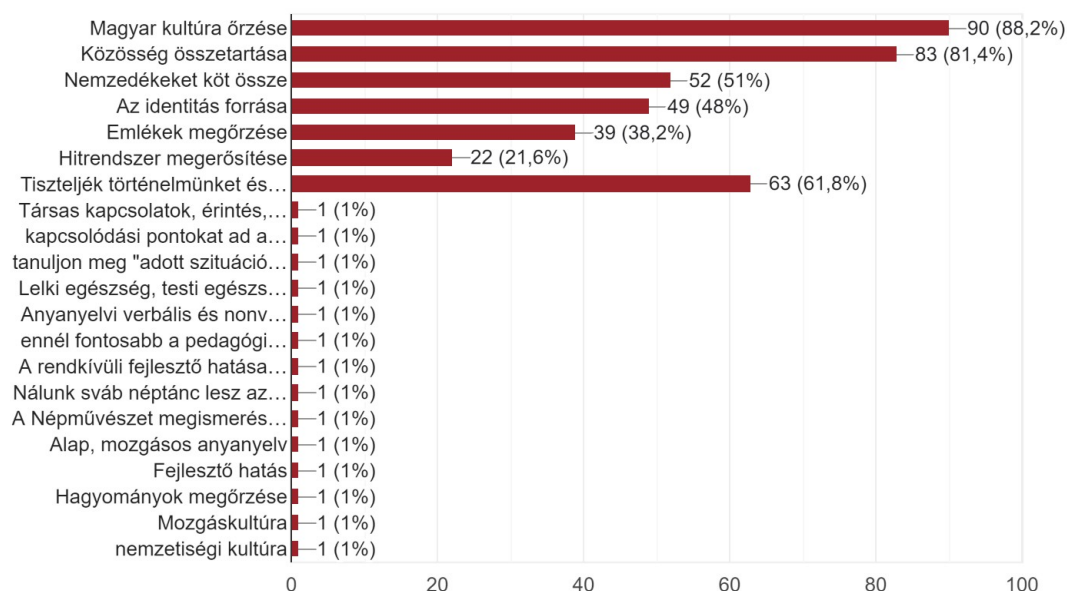
10. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Ehhez kapcsolódóan 11. számú kérdésben gyűjtöttem információt arról, hogy a tanító pedagógusok miért tartják fontosnak a gyerekek életében a hagyományápolást. Egyszerre több választ is meg lehetett jelölni, mivel úgy gondoltam, nincsen kifejezetten egy ok, ami teljes mértékben lefedi a hagyományápolás fontosságát. A válaszadók a magyar kultúra őrzését (90 fő), a közösség összetartozását (83 fő), történelmünk és múltunk tiszteletét (63 fő), nemzedékünk összetartozását (52 fő), identitásunk forrását (49 fő), az emlékek megőrzését

(39 fő) és a hitrendszerünk megerősítését tartották a legfontosabbnak. Az egyéni válaszok is kultúránk széleskörű ismeretére és a múltunkhoz való kapcsolódásra utalnak (11. számú diagram).

Ha fontosnak tartja, miért? Egyszerre többet is jelölhet.

102 válasz

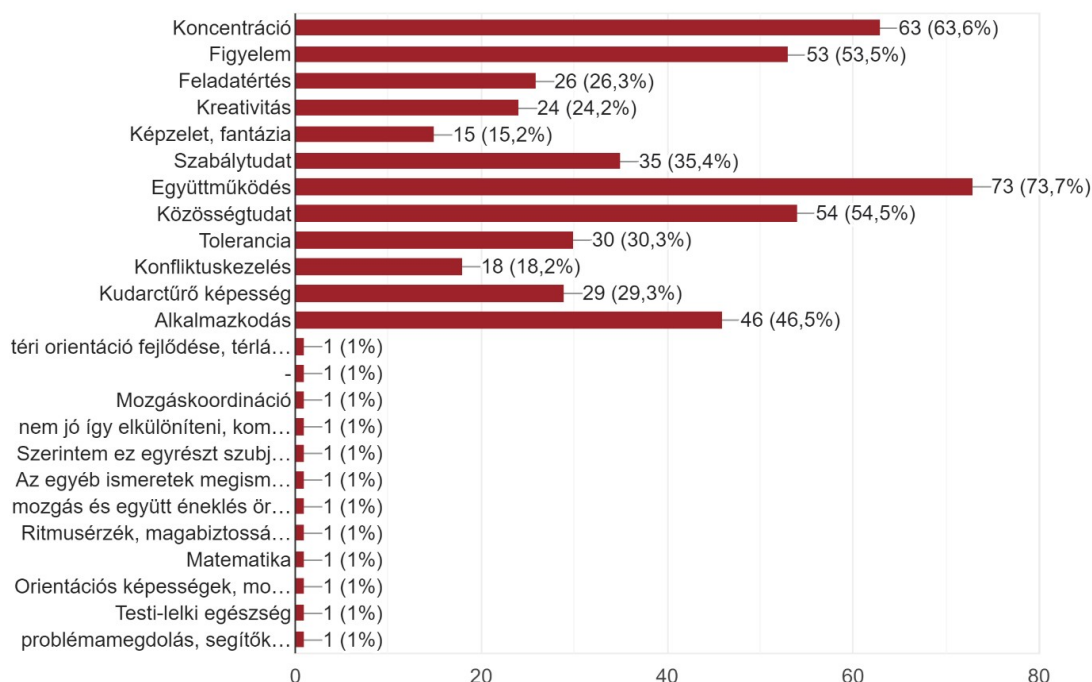

11. számú diagram (Forrás: saját készítés)

12. számú kérdésben a néptáncórák megvalósításával, céljával és rendszerével kapcsolatban tettem fel kérdéseket. Arra kértem a néptáncot tanító pedagógusokat, jelöljék meg azt a 3 legfontosabb fejlesztési területet, amiben a néptánc által, segítségével nagymértékben lehet fejlődni. Első fejlesztési területként az együttműködést jelölték a legtöbben (73 fő), emellett a koncentrációt (63 fő), közösségtudatot (54 fő), figyelmet (53 fő) és alkalmazkodást (46 fő) (12. számú diagram).

Mi az a 3 legfontosabb fejlesztési terület, amely a személyiségfejlődésben fontos szerepet kap a néptáncoktatásban és hatásuk van más képességek fejlesztési területre is? Egyszerre többet is jelölhet.

99 válasz

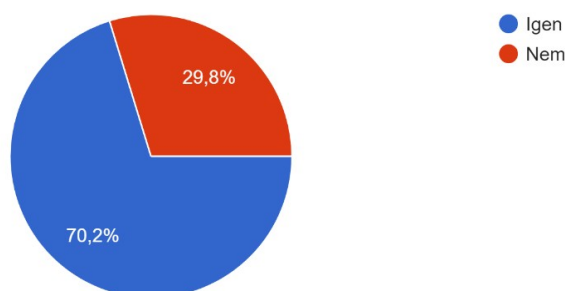

12. számú diagram (Forrás: saját készítés)

13. számú kérdésben egy eldöntendő kérdést tettem fel azzal kapcsolatban integrálják-e a néptánc órát tartó pedagógusok a néptáncot más tanórákra is, majd kértem az igennel válaszoló kitöltőket 14. számú kérdésben fejtsék ki röviden hol és hogyan zajlik ez. 59 fő integrálja a néptáncot, míg 25 fő nem integrálja (13. számú diagram).

Néptáncoktatóként integrálja a népi játékokat, néptáncot más tanórákra is?

84 válasz

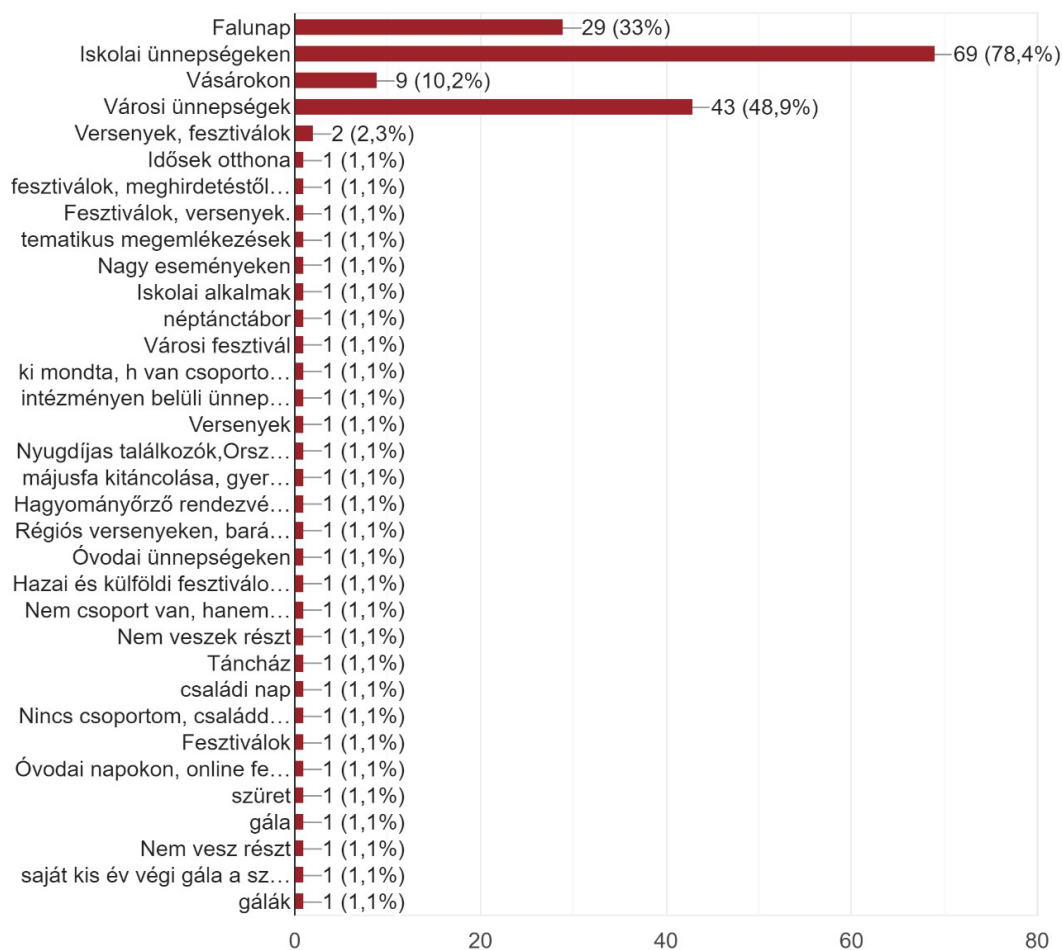
13. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Arra, hogy hol és hogyan integrálják a megkérdezett néptáncpedagógusok a néptáncot, egy válaszadó szavai alapján szeretném összefoglalni: „Rendszeresen beviszem a játékokat, eszközeiket tanórára, kisebbeknél matek, magyar órára, ének-zene órára, testnevelésre, rajz órára. Főképpen az Így Tedd Rá! eszközöket. Illetve a természetes használatot vallva, ha olyan alkalom van, ami köthető valami népi játékhoz, dalhoz, általában kihasználom ezt a lehetőséget.” Erre a kérdésre 68 főtől érkezett válasz.

15. számú kérdésemben arra kerestem választ, hogy a néptáncpedagógusok által tanított csoportok milyen programokon vesznek részt. 69 fő jelölte válaszként az iskolai ünnepségeket, 43 fő a városi ünnepségeket, 29 fő a falunapokat jelölte meg válaszként. Összesen 88 válasz érkezett erre a kérdésre, az egyéni válaszok többsége fesztiválokat, táborokat, illetve konkrét közösségi eseményeket, rendezvényeket említett (14. számú diagram).

Milyen programokon vesznek részt a csoportjával?

88 válasz

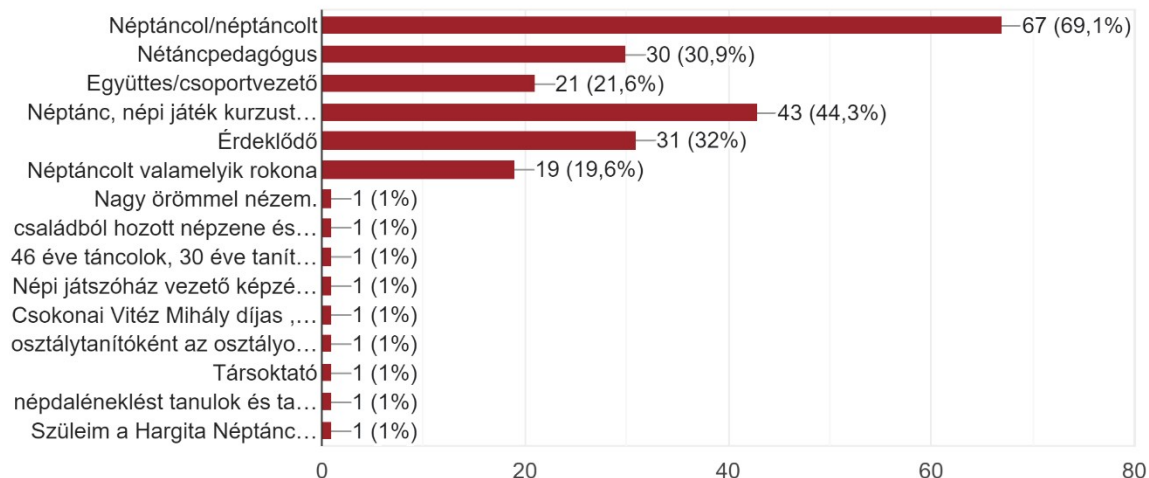

14. számú diagram (Forrás: saját készítés)

16. számú kérdésben a tanítók néptáncos kapcsolataira kerestem választ. 67 fő néptáncos vagy néptáncolt, 43 fő népi játék, néptánc kurzust, tanfolyamot végzett el, 30 fő néptáncpedagógusi végzettséggel rendelkezik, illetve érdekes volt számomra, hogy 31 fő az érdeklődést jelölte meg, mint kapcsolatot. Emellett többen jelölték meg, hogy csoport/együttes vezetők (21 fő) illetve, hogy néptáncolt valamely rokona (19 fő). (15. számú diagram)

Milyen kapcsolata van a néptáncsal?

97 válasz

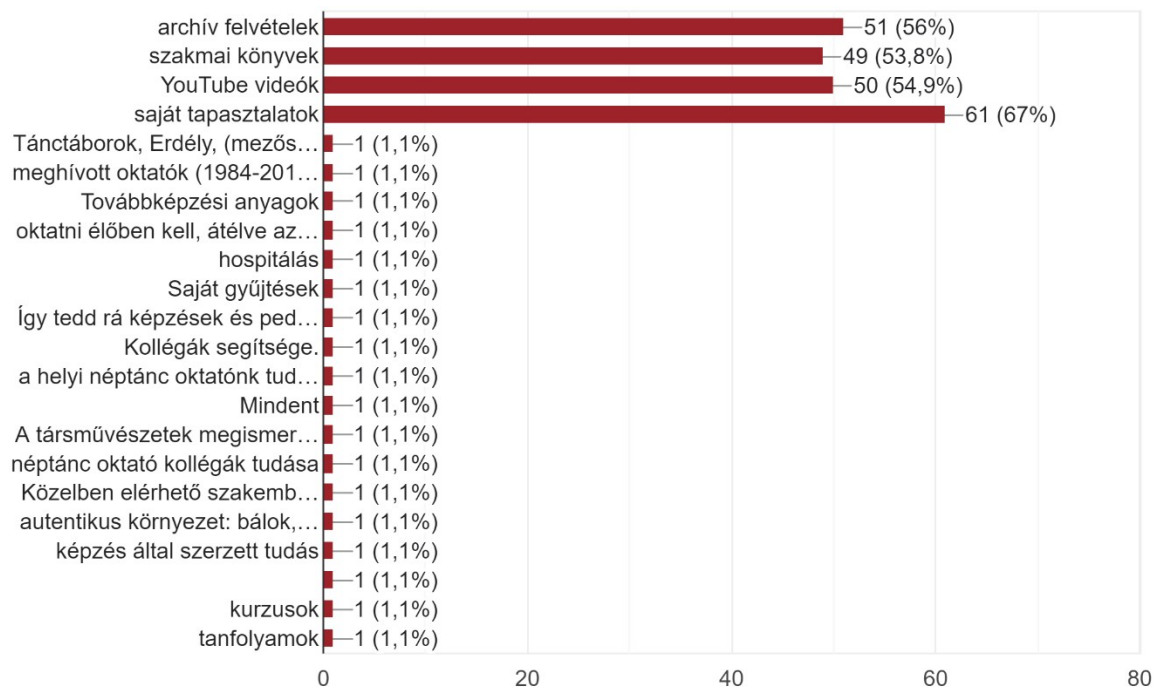

15. számú diagram (Forrás: saját készítés)

17. számú kérdésben információt gyűjtöttem a kitöltőktől, hogy oktatásuk során milyen forrásokat részesítenek előnyben. 91 fő válaszolt erre a kérdésre. 61 fő saját tapasztalatait részesíti előnyben, amiket az évek során szerzett, 51 fő az archív felvételeket részesíti előnyben, 50 fő a YouTube által feltett oktató, illetve egyéb néptánc témájú videókat, 49 fő a szakmai könyveket részesíti előnyben, mint forrás. Egyéni válaszokban többen említették emellett a kurzusok, képzések, tanfolyamok által szerzett tudást és a néptánc oktató kollégák tudását, mint forrás. (16. számú diagram)

Milyen forrást részesít előnyben a táncoktatás során?

91 válasz

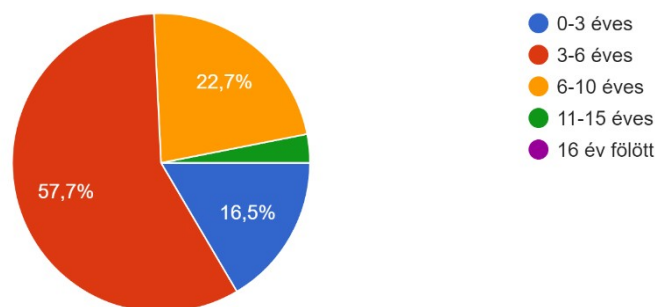
16. számú diagram (Forrás: saját készítés)

18. számú kérdésben konkrét egyéni/csoportos fejlődést kerestem, amelyek a tanító megítélése szerint a néptáncnak köszönhetően valósultak meg. Erre a kérdésre 79 válasz érkezett. A kapott válaszokat kiértékelve legjobban az egyik kitöltő szavaival tudnám összefoglalni a kapott válaszokat: „Az osztályom sokkal ragaszkodóbb, összetartóbb egymással. Kevesebb konfliktus van, inkább segítenek egymásnak. Könnyebben túllendülnek a kudarcokon és igyekeznek inkább megoldást keresni a problémákra. A feladatra történő fókuszálásuk is összeszedettebb könnyebben irányítható. Nincsen olyan szélsőséges nemi különbségekből adódó probléma.” A kitöltők szinte egytől-egyig ezeket a gondolatokat osztották meg velem.

19. számú kérdésben a tanítók véleményére voltam kíváncsi hány éves korban érdemes elkezdni megismertetni a gyermeket a néptáncolással. 56 fő a 3-6 éves korosztályt jelölte meg, 22 fő a 6-10 év közé eső korosztályt, 16 fő a 0-3 év közé eső korosztályt és 3 fő a 11-15 év közé eső korosztályt jelölte meg. (17. számú diagram)

Véleménye szerint hány éves kortól ajánlott néptánc foglalkozásokon részt venni?

97 válasz

17. számú diagram (Forrás: saját készítés)

20. számú kérdésemben arra kerestem a választ, hogy a tanulási nehézséggel, zavarral küzdő gyerekeknél milyen kudarokat, sikereket értek el az oktató pedagógusok. Erre a kérdésre 77 válasz érkezett. Jelentős részük a gyerekek koncentrációjának, figyelmének, együttműködési képességének változását figyelte meg, illetve, hogy képes volt társaival együtt fellépni. A kitöltők kisebb része nem érezte, hogy lenne bámféle különbség, tanulási nehézséggel, zavarral küzdő gyerekek és ilyen fajta nehézségekkel nem küzdő gyerekek között, összemosódtak az esetleges különbségek. Ez nagyon érdekes volt számomra. Emellett konkrét példákat szeretnék még kiemelni:

- „A legnagyobb változást egy ADHD-s gyermeknél tapasztaltam. A kezdetekben egyszerűen nem bírt szabályok szerint játszani, sokszor csapongott, ki és belépett a játékba. A későbbiekben, ahogy egyre többet játszottunk, sokkal fegyelmezettebb lett, szabálytartó magatartást mutatott és megtanult együtt játszani, az önös érdekeit háttérbe szorítani. Ez a fejlődés nem csak a táncórán, hanem a többi órán is megjelent. Sokkal jobban tudott koncentrálni és már kevésbé zavarta piszkálta a társait.”
- „Aspergeres gyermek, nagyon szereti az ének foglalkozásokat, szívesen részt vesz. Az évzárón ő vezette a csoportot.”
- „Egy diszlexiás, diszgráfus gyerekkel tapasztaltam jelentős változást. A néptánc által a motorikus mozgást fejlesztettük az olvasás és az írás ritmusa nagymértékben fejlődött. Barátokat is szerzett, akik táncon is segítettek neki a feladatokban. Negyedik osztályra már nagyon kevés hibával dolgozott.”

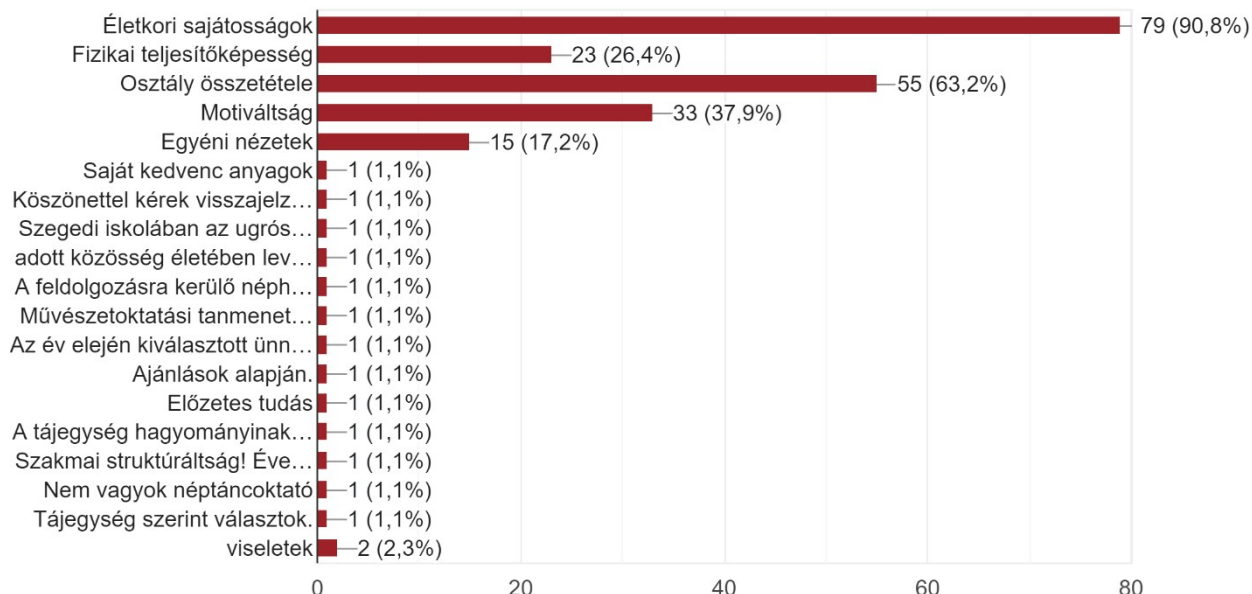
Manapság nincs akkora kultusza a néptáncnak, mint régen. Ennek igazolására, avagy cáfolására tettem fel 21. számú kérdésem a tanítóknak, miért érdeklődhetnek kevésbé a gyerekek a néptánc iránt. 89 válasz érkezett. A válaszok jelentős része egybecsengett a fentebb írt állításommal. Okának pedig a szülők hagyományápolásának hiányát írták, illetve, hogy a rohanó világban kimaradnak a szokások őrzése, ismerete, nagy szerepet kap a média befolyásoló ereje, ami sokszor többet árt, mint használ. Másik okként a tanító megfelelő vagy nem megfelelő személyiségére irányult. Sok tanító nem tudja élményszerűen, játékos formában átadni az új ismereteket, sokszor előfordul, hogy kényszer, nem valósul meg a néptánc igazi célja.

22. számú kérdésemben arra kerestem a választ, hogy a tanítók véleménye szerint, hogyan lehetne a néptánc iránti érdeklődést felkelteni a gyerekekben. Erre a kérdésre 84 válasz érkezett. Ennél a kérdésnél a válaszok nagyon megoszlottak, összefoglalva a tanítók a korai hagyománytiszteletre való nevelést, a népi játékok, néptánc alkalmazásában már óvodás kortól kezdve, a szülők támogatásában és szakképzett tanítóknál látják a válaszadók a megoldást, akiket érdekel, képes motiválni a gyerekeket, eszközökkel, a tánc élményével, fellépésekkel. Továbbá fontosnak tartották többen is, hogy a gyerekeknek ez ne legyen kényszer, de több lehetőséget kellene biztosítani arra, hogy a gyerekek néptáncos műsorokat, előadásokat láthassanak, táncházakba járthassanak, csatlakozhassanak.

Utolsó kérdésemben arra kerestem választ, hogy a tanítók milyen szempontok alapján választják ki a tanítandó tananyagot. Válaszlehetőségük opcionális volt, legtöbben, 79 fő az életkori sajátosságokat részesíti előnyben, 55 fő az osztály összetételét is figyelembe veszi, emellett a gyerekek motiváltságát 33 fő és fizikai teljesítőképességét 23 fő. Egyéni válaszként adott tájegység kiválasztása, illetve, a már meglévő viseletek is jelentős szempontnak számít a válaszadók alapján. (18. számú diagram)

Milyen szempontok alapján választja ki a tanítandó tananyagot?

87 válasz

18. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Összességében úgy ítélem meg az intézményekben egyre több helyen megjelenik a néptánc valamilyen formában, reméljük ez a jövőben továbbra is növekedni fog. A tanítók motiváltak, fogékonyak a fejlődésre, de a támogatottság hiánya miatt, sajnos kevesen tudják elvégezni, azt, ami valójában hasznos lenne számukra, érdekelné őket. A pedagógusképzésben sokan értékelnék, ha lenne erre valamilyen kurzus, így egy alap szintű tudást, mindenki el tudna sajátítani. Kérdőívemben is látható a legtöbb kitöltőnek nincsen néptáncpedagógus végzettsége, hanem akkreditált tanfolyamot végzett el, ami különböző költségeket von maga után. Tisztában vannak a néptánc pozitív hatásaival, hagyományaink jelentőségével és a bennük rejlő fejlesztési lehetőségekkel, ezt, aki ért hozzá, ahol csak lehet tudatosan, releváns forrásokat felhasználva alkalmazza is, mivel osztályszinten, de akár egyénenként is nagy fejlődésnek lehetnek tanúi. Ami biztosan kijelenthető, hogy a gyerekek szociális képességeit jelentős mértékben lehet fejleszteni, akár rövid időn belül is.

Emellett a korai hagyománytiszteltre való nevelés, illetve a korai, néptáncos élmények meghatározóak lehetnek a gyerekek későbbi néptáncos tevékenységeire. Ehhez szorosan

hozzákapcsolódik a szülők támogatása és a hozzáértő, motivált pedagógus tevékenysége is, aki a gyerekek sajátosságait, teljesítményét is figyelembe veszi.

Ezek együttesével, illetve a néptánc népszerűsítésével, például táncházakkal, nyilvános fellépésekkel lehetne a kitöltők véleménye szerint eredményesen felkelteni az emberek érdeklődését.

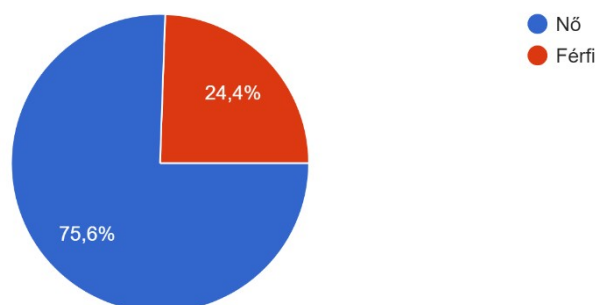
3.Melléklet

Szülők szerepe a néptáncoktatásban kérdőív kiértékelése

2022 augusztusától 2023. januárig kérdőíves felméréssel igyekeztem megtudni, az általános iskola alsó tagozatos gyerekeket nevelő szülőktől milyen általános véleményekkel vannak a néptáncról hagyományőrzésről, milyen kapcsolatuk van vagy volt vele, illetve, hogy gyermeküknek milyen kapcsolata van, vagy milyen kapcsolatot szeretne, hogy legyen a néptáncsal, illetve ennek megvalósulásáról kérdeztem őket. Kérdőívem zárt rendszerben futott, Jász-Nagykun- Szolnok vármegyében főképpen Jászberényben és Heves vármegyében főképpen Gyöngyös és térségében tanuló diákok szüleivel osztottam meg, illetve az itt megtalálható általános iskolák elérhető e-mail címén keresztül továbbítottam az iskolák felé, kérve őket, hogy továbbítsák a megfelelő célcsoportnak.

1. számú kérdésemre összesen 90 válasz érkezett ebből 68 fő nő és 22 fő férfi adott választ. (19. számú diagram)

Neme
90 válasz

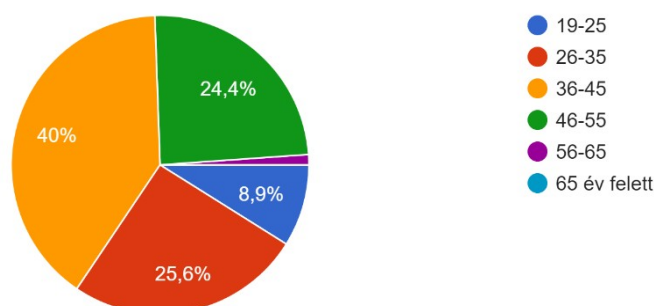

19. számú diagram (Forrás: saját készítés)

2. számú kérdésemben látható, hogy életkorukat tekintve 36 fő 36-45 év közé tehető, 23 fő 26-35 év közé tehető, 22 fő 46-55 év közé tehető, 8 fő 19-25 év közé tehető 1 fő 56-65 év közé tehető a válaszadók. (20. számú diagram)

Életkora

90 válasz

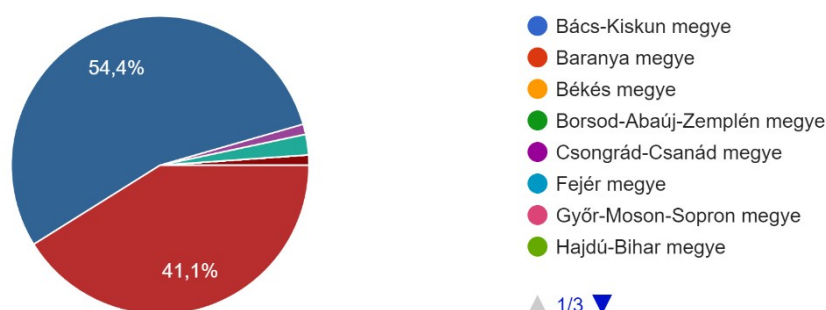

20. számú diagram (Forrás: saját készítés)

3. számú kérdésben, lakhelyüket tekintve, felmérésemet, ahogy említettem Jász -Nagykun-Szolnok vármegyében, 49 fővel és Heves vármegyében, 37 fővel végeztem, de ismeretlen okokból, 4 fő más vármegyéből került bele a kérdőívbe. Vélhetően az említett vármegyékben tanulnak gyermekeik, csak másik vármegye a bejelentett lakcímük. (21. számú diagram)

Lakhelye

90 válasz

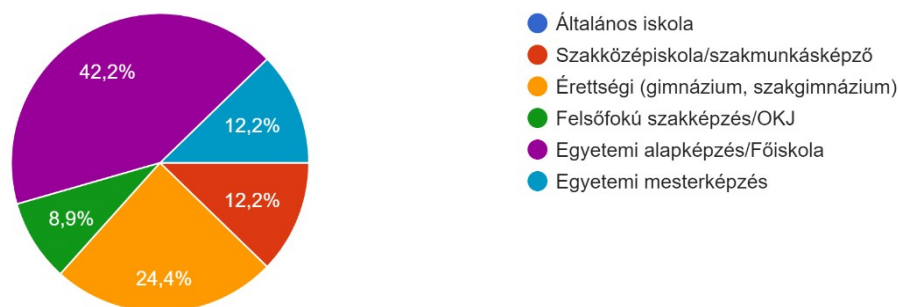

21. számú diagram (Forrás: saját készítés)

4. számú kérdésben legmagasabb iskolai végzettségüket tekintve, 38 fő egyetemi/főiskolai végzettséggel rendelkeznek, 22 fő érettségivel (gimnázium, szakgimnázium) rendelkezik, 11 fő egyetemi mesterképzéssel, illetve 11 fő szintén, aki szakközépiskolai/ szakmunkásképző végzettséggel rendelkezik. (22. számú diagram)

Legmagasabb iskolai végzettsége:

90 válasz

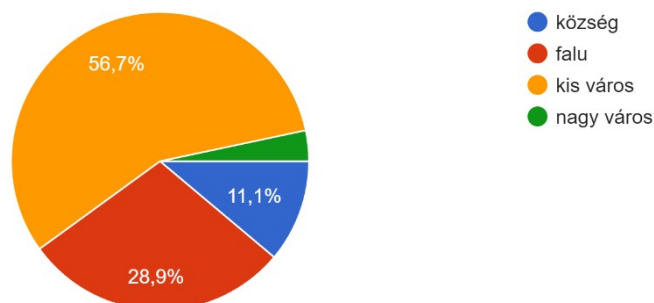

22. számú diagram (Forrás: saját készítés)

5. számú kérdésben a kérdőívet kitöltők jelentős része, kis városban él 51 fő, faluban 26 fő él, községben 10 fő és nagyvárosban 3 fő él. (23. számú diagram)

Hol él?

90 válasz

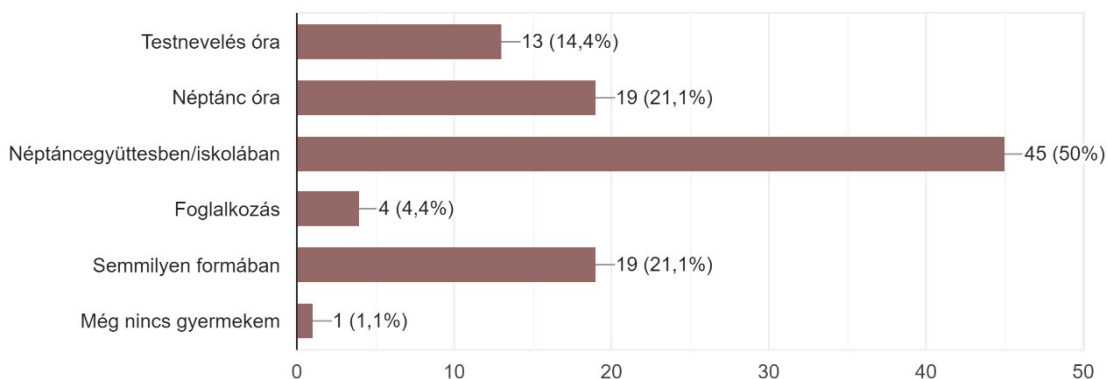
23. számú diagram (Forrás: saját készítés)

A személyes adatok felvétele után 6. számú kérdésben a gyerekek néptáncos tevékenységének megjelenésére kerestem a választ, illetve, hogy ez milyen formában történik meg. A válaszadók közül 45 fő jelölte azt, hogy gyermeke néptáncgyűttesben vagy néptánciskolában táncol, 19 fő gyermeke semmilyen formában nem táncol, emellett szintén 19 fő, a néptáncórákat jelölte a táncos tevékenység helyszínének. 13 fő gyermeket testnevelés órán részesül néptáncoktatásban, 4 fő foglalkozás keretein belül, illetve egy fő egyi válasza miszerint még nincsen gyereke. Kutatásom szempontjából, nem értelmezhető ez a kitöltés,

mivel a megkeresett célcsoport olyan szülőkre vonatkozott, akiknek általános iskola alsó tagozatán tanul gyermeke. (24. számú diagram)

Gyermekeének életében milyen formában jelenik meg a néptánc oktatás?

90 válasz

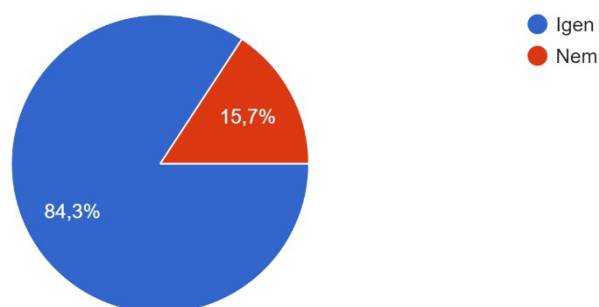

24. számú diagram (Forrás: saját készítés)

7. számú eldöntendő kérdésében a szülők általános véleményét mértem fel azzal kapcsolatban, hogy beíratná-e népi játék, néptánc foglalkozásra gyermeküket. 75 fő igennel válaszolt és 15 fő nemmel válaszolt. (25. számú diagram)

Ha lehetősége lenne beíratná gyermekét, népi játék, néptánc foglalkozásra?

89 válasz

25. számú diagram (Forrás: saját készítés)

8. számú kérdésében kértem a szülőket, hogy fejtsék ki véleményüket, az előző kérdésében adott válaszuk alapján. Erre a kérdésemre összesen 74 válasz érkezett. Az eldöntendő kérdésre adott válaszokat, véleményem szerint teljes mértékben alátámasztják a kapott

válaszok. A válaszadók szinte kivétel nélkül a hagyományápolás fontosságát és a hozzá kapcsolódó zenei-és mozgás kapcsolat kialakítását, a koordinációs képességek fejlesztését és a testi lelki kiegyensúlyozottságot, identitástudatot, szociális fejlődést emelte ki, mint fontos befolyásoló tényezők. Egy kedves válaszadó szavait szeretném továbbá idézni: „A néptáncosok nemcsak tánc tudást, hanem barátokat, „családot” is kapnak.” Ezt a válasz több olyan válasszal is alá lehet támasztani, akiknek gyermekei elmondásuk szerint ismerős, barát osztálytárs, nagyobb testvér, illetve rokon hatására kezdett el néptáncolni.

A diagrammból leolvasható válaszadók 9. számú kérdésében, 28 fő indokolta meg nemleges választát. A válaszok jelentős része a gyerekek nemtetszésére utalt, illetve, hogy már egyéb elfoglaltságokat folytatnak a gyerekek és nem férne bele az időkeretbe. Több válaszadó is unalmasnak nevezte, nem érdeklődnek a népzene iránt, inkább nemtetszésüket fejezték ki a gyerekek szülei. A gyerekek jobban preferálják a modern táncokat, mint például a hiphoppot. A válaszok közül két szöges ellentét kitöltő választ szeretném kiemelni, amely elgondolkodtató volt számomra:

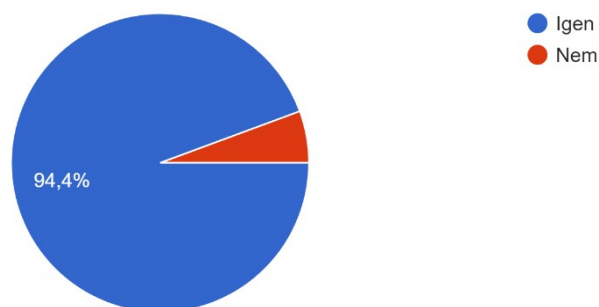
1. „Tetszett gyermekemnek a foglalkozás, amit a kitanító tartott, de nem akar néptáncolni nem tetszik neki a zene meg a tánc, csak a játékokat szerette.”
2. „Nem tetszenek, neki a néptánc órák nem kedveli a tanítót se.”

Véleményem szerint ezt a két választ mindenképpen meg kellett említenem, mivel a gyerekek teljes mértékben hozzák a pedagógusok által is fontosnak vélt tényezőket, amivel eredményesen lehet tanítani. Ebből is látható, hogy egy pedagógus pozitív, illetve negatív személyisége, milyen hatással lehet a gyerekekre és az általuk végzett tevékenységekre. Lehet, hogy nem szerette meg egyik gyermek se a néptáncot, de véleményem szerint nem is ez az elsődleges célja egy lelkiismeretes pedagógusnak, hanem hogy minél több pozitív élményhez juttassuk a gyerekeket az órák alatt (lásd: Tanítók szerepe a néptáncoktatásban kérdőív).

10. számú kérdésében arra kerestem választ, hogy a szülők milyen véleménnyel vannak a hagyományápolásról, népi játékokról, néptáncról. A válaszadók jelentős része 89 fő igen fontosnak tartja és mindössze 5 fő gondolja úgy, hogy nem fontos, hogy gyermekeink ismerjék néphagyományainkat és a néptáncot. (26. számú diagram)

Fontosnak tartja, hogy gyermeke ismerje a népi hagyományainkat, népi játékokat, néptáncot?

89 válasz

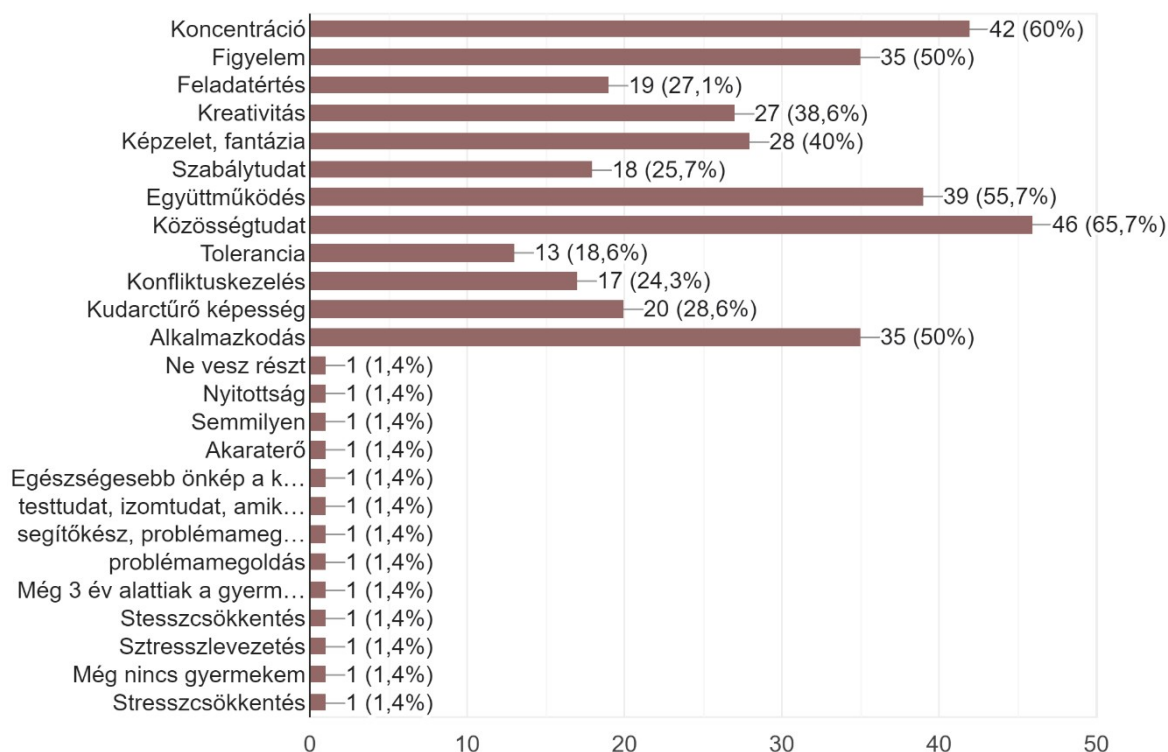
26. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Ehhez kapcsolódóan 11. számú kértem azokat a válaszadókat, akik az igen opciót választották, indokolják meg válaszukat. A válaszok összefoglalására egy kitöltő választ szeretném idézni, mivel minden benne van, amit, szinte kivétel nélkül minden válaszadó fontosnak tartott: „Hiányzik az emberekből a hagyományápolás iránt alázat, pedig anno mi is jártunk locsolkodni, disznótorra, betlehemezni. A mai gyerekek nagy részének nincsen fogalma erről, illetve, hogy ennek milyen közösségformáló ereje is volt. Ha csak a mulatságokra gondolunk például. Néha a kevesebb több. Régen jobban értékelték mindent az emberek. A gyerekek is inkább a rohanó gépesített világgal haladnak, ezért nem tudják értékelni hagyományainkat, amiktől magyarnak nevezhetjük magunkat.”

12. számú kérdésben a szülők válaszára is kíváncsi voltam, ők milyen pozitív hatást tapasztaltak gyermekük személyiségfejlődésében. Erre a kérdésre 70 válasz érkezett. 46 fő a közösségtudatot tartotta a legfontosabb pozitív hatásnak, 42 fő a koncentrációt, 39 fő az együttműködést, 35 fő a figyelmet és az alkalmazkodást jelölte meg, 28 fő a képzeletet és 27 fő a kreativitást jelölte meg legfontosabb tényezőként. Több egyéb válasz is érkezett, úgy gondolom ez egy komplex kérdés, a legtöbb pozitív tényezők egymásra is hatással vannak, illetve kapcsolatban vannak egymással, talán ezért nehéz kiválasztani csak egyet. (27. számú diagram)

Ha gyermeke néptánc foglalkozásokon vesz részt, tapasztalt személyiségfejlődésében valamilyen pozitív hatást?

70 válasz

27. számú diagram (Forrás: saját készítés)

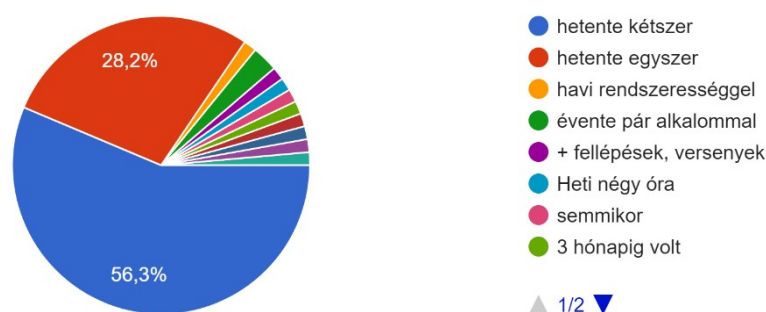
Az általános iskola alsó tagozatán tanító néptáncpedagógusoknak is feltettem ezt a kérdést kértem, hogy jelöljék meg azt a 3 legfontosabb fejlesztési területet, amiben a néptánc által, segítségével nagymértékben tudnak fejlődni a gyerekek. Első fejlesztési területként az együttműködést jelölték a legtöbben (73 fő), emellett a koncentrációt (63 fő), közösségtudatot (54 fő), figyelmet (53 fő) és alkalmazkodást (46 fő). (lásd: Tanítók szerepe a néptáncoktatásban, 12. számú diagram)

A két eredményt összevetve jelentős mértékű hasonlóságot lehet felfedezni, amivel úgy vélem igazolhatjuk, hogy néptáncnak vannak pozitív fejlesztési hatásai, főképpen a szociális képességek terén, illetve ez láthatóan megjelenik a gyerekek iskolai és magán életében is, hiszen a pedagógusok és a szülők is közel hasonló fejlődési területeket jelöltek meg.

13. számú kérdésben a gyerekek néptáncos tevékenységének rendszerességét szerettem volna felmérni, melyre 71 válasz érkezett. A megkérdezettek közül 43 fő jelölte a hetente 2 alkalmat, 28 fő pedig a hetente egy alkalmat. A további megadott lehetőségekre jellemzően 1-2 fő jelölt, melyek az 1 hétnél is ritkább alkalmakat foglalja össze, illetve volt olyan személy is, akinek gyermeke már abbahagyta (1 fő) és olyan is, akinek nincsen gyermeke (1 fő), így ez továbbra is a kutatásom szempontjából nem értékelhető válasz. (28. számú diagram)

Milyen rendszerességgel van jelen gyermeke néptánc foglalkozásokon?

71 válasz

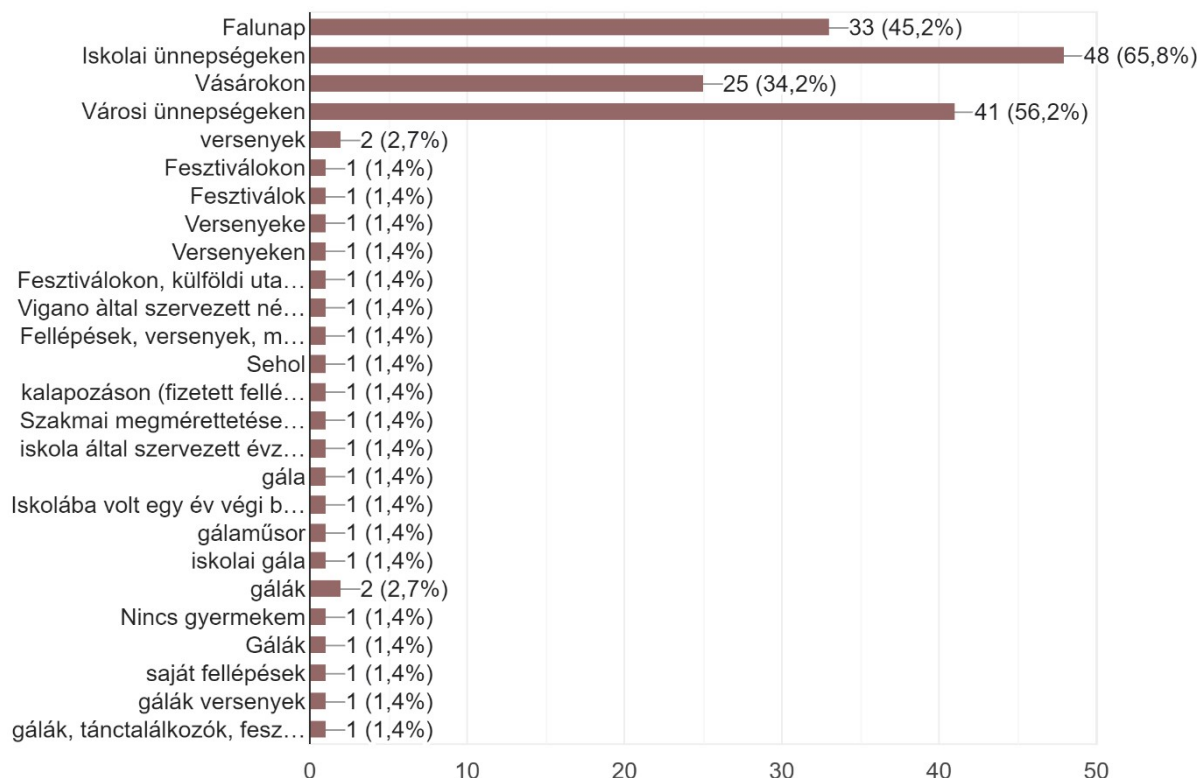

28. számú diagram (Forrás: saját készítés)

14. számú kérdésben a gyerekek szervezett néptáncos programjait szerettem volna megismerni, ebben kértem a szülők segítségét. Válaszaik alapján, 48 fő az iskolai ünnepségeket jelölte meg, mint jellemző program, 41 fő a városi ünnepségeket, 33 fő a falunapot, 25 fő a vásárokat jelölte meg, mint jellemző program. Az egyéni válaszok többsége fesztiválokat, táborokat, illetve konkrét közösségi eseményeket, rendezvényeket említett még. (29. számú diagram)

Milyen néptáncos programokon vesz részt gyermeke?

73 válasz

29. számú diagram (Forrás: saját készítés)

Itt is párhuzam vonható a néptáncpedagógusok által tanított csoportok programokon való részvételével, mivel jelen esetben 69 fő jelölte válaszként az iskolai ünnepségeket, 43 fő a városi ünnepségeket, 29 fő a falunapokat jelölte meg válaszként (lásd: Tanítók szerepe a néptáncoktatásban, 12. számú diagram). Itt a sorrendet tekintve teljesen azonos értékeket mutatnak az adatok, mind a pedagógus, mind a szülő részéről is.

Végül 15. számú kérdésben arra kerestem választ, hogy a szülőknek mi a véleménye, milyen irányban változott a néptánc megítélése. Többségében pozitív véleménnyel vannak a szülők, környezetüket illetően, illetve általánosságban is. Egy válaszadót idézve: „Egyre pozitívabb, a média is egyre jobban felkapja a néptánc pozitív mondanivalóját.”

Ennek ellenére, sajnos a szülők bizonyos része néptánc hanyatlását is. Egy válaszadót idézve: „A mindennapokból az elmúlt 100 évben kikopott a népi kultúra bármely része és felszorult a

színpadra ezeknek a java. Nagyon kevés ember érdeklődik akár a tánc, az éneklés után, amit nem tudok megérteni. Sokan elítélik, pedig jóval másabb egyéniség fejlődhet ki a mai világban, egy gyermekben, ha ilyenekben aktívan részt vesz, mintsem a mai rohanó világ, szokásaival" foglalkozik.”

A pedagógusoknak szóló kérdőívemmel párhuzamba vonható a fent látható kérdés és a kiemelt válaszok, ugyanis mindkét célcsoportnál megjelent a hagyományápolás elhalványulása, szinte teljes mértékben történő eltűnése, illetve a média jelentősége, hogy mitől is lesz valami népszerű, felkapott.

Összességében a kitöltők válaszaiból kiindulva úgy gondolom a néphagyományaink és a néptánc még mindig olyan része az életünknek, amihez tudatosan vagy tudatalatt, de ragaszkodunk. A kitöltők között jelentős mennyiségben vannak olyanok, akiknek a gyermekei a mai napig néptáncolnak és szeretik ezt a tevékenységet. Véleményem szerint több tényező is befolyásolja ezt, de a pozitív megerősítés és az oktatók, gyerekek személyisége nagymértékben hozzájárul a pozitív atmoszféra kialakításához. Pozitív hatásai itt is beigazolódni látszik, mind a mindennapi életüket illetően, mind a szervezett programokban. A pedagógusok és a szülők véleménye több ízben is fedik egymást, amely szintén megerősít, abban, hogy van értelme ezzel foglalkozni és felhíni erre a figyelmet. A szülők, illetve gyermekeik többsége a válaszokból kiindulva unalmasnak tartja a néptáncot, de arra nem kaptam választ miért. Személyes véleményem szerint erre a választ a megkérdezett pedagógusok részben érintették. Elsősorban a pozitív környezet megteremtése és a pozitív pedagógus személyisége nagyon sokat billentheti ezt a véleményt egyik oldalról a másikra. Úgy gondolom ahhoz, hogy pozitív irányba billenjen, a mérlegünk szükségünk van a motivált és pozitív pedagógusokra, a támogató szülőkre és a motivált, érdeklődő gyerekekre is, természetesen mindegyik kapcsolatban van a másikkal és egymásra hatással vannak.

4.Melléklet

Tanítókkal (néptáncpedagógusokkal) készített interjúk kiértékelése

Kutatásom egyik legfontosabb célcsoportjának lehet mondani a tanítókat. Kérdőíves felmérésben igyekeztem felkeresni az országban fellelhető tanítókat, néptáncpedagógusokat, emellett fontosnak gondoltam az interjú által történő feldolgozást is, mivel így több részletet is meg lehet világítani, amit egy kérdőíves felmérés során nem feltétlenül lehet. Az interjú alanyaim egy gyöngyöshalászi (A személy), és egy jászberényi néptáncpedagógussal (B személy) készítettem el.

- ❖ 1. számú kérdésemben arra kerestem a választ, hogy mi volt az oka annak, hogy a NAT alapján beépítették az intézmények oktatási rendszerükbe a népi játékok, néptánc oktatását.

Az A személy a tudatos beépítésről számolt be, a hagyományok és a kultúra továbbadása, a gyerekek fejlesztése, mint például a figyelem fejlesztés miatt tartotta az intézmény fontosnak. Emellett az sem volt utolsó szempont, hogy ki lehetett váltani az 5 testnevelésből egyet.

A B személy pontosan nem tudta mi volt az oka, de véleménye szerint az iskola számára adott volt, hiszen voltak néptáncos kapcsolattal, végzettséggel rendelkező tanítók az iskolában, így ezzel is színesíteni szerették volna az iskola lehetőségeit.

- ❖ 2. számú kérdésem arra vonatkozott, hogy az intézmények a néptáncot milyen formában építették be, oktatási rendszerükbe.

Mind két személy intézményében az órarendbe került beépítésre, a heti 5 testnevelés óra közül egyet néptáncal váltottak ki.

- ❖ 3. számú kérdésemben a néptáncpedagógusokat arra, kértem sorolják fel milyen néptáncos végzettséggel rendelkeznek, illetve, ha lenne rá lehetőség végeznének-e a témával kapcsolatos képzéseket. Kértem válaszukat indokolják.

A személy végzettségei: Adácsi Zéta néptánccsoport tagja volt, illetve az Így Tedd Rá! képzéseit, továbbképzéseit végezte el. Szívesen végezne néptáncpedagógus képzést, ami módszertannak vagy a táncjelírással kapcsolatos, ha lenne rá támogatottság. Jelenleg nincsen olyan képzés, tanfolyam, aminek az elvégzésével néptáncpedagógus végzettséget lehet kapni. Az egyetemi képzések nagyon drágák és sok időt és energiát vesznek igénybe. Támogatnám azt a lehetőséget, ha már nekem nem adódott ez meg, hogy az Oktatási Hivatal által legalább az óvodapedagógusok és a tanítók képzésben valamilyen formában jelenjen meg a hagyományörzés a népi játékok és a néptánc. Több gyereknek lenne kapcsolata a néptáncsal, hagyománytisztelőbbek lennének. Véleménye szerint az emberek alapfokú műveltségéhez hozzátartozik az, hogy a néphagyományainkról és a néptáncról valamilyen mértékben rendelkezzenek ismeretekkel, egy tanító életében ez még fontosabb szerepet játszhat, főleg vidéken, ahol ő is tanít.

B személy végzettségei: Első osztályos korában kezdett el néptáncolni a Barkócza néptáncgyűttesben. Később a Jászság Néptáncgyűttesben táncolt, de 1 év után abbahagyta. Elvégezte Szegvári Ildikó 120 órás Alba Regia Néptánc csoportvezetői tanfolyamát. A legtöbbet mind elméleti, mind gyakorlati részben ez a képzés adta neki a legtöbb felhasználható tudást. Emellett elvégezte a Lippogó képzését és az Így Tedd Rá! 30 órás akkreditált alapképzés

Szívesen végezne néptáncsal kapcsolatos képzéseket és örülne, ha lenne rá valamilyen támogatottság, de például a Szegvári Ildikó által tartott képzés egy részét az iskola fizette (80%), másik részét a pedagógus (20%) fizette. A második 60 órát viszont saját zsebéből fizette ki, mivel úgy gondolta nagyon, hasznos volt a képzés és megéri a pénzt.

Az Így Tedd Rá! képzése volt még olyan, hogy a 80%-át a képzésnek az iskola fizette a maradék részét a pedagógus fizette. Ahogy mondta rendelkezek néptáncos múlttal, sokáig néptáncolt, képzéseket is végezett, de ebben benne volt az is, hogy amikor ő hallgató volt az egyetemen nem volt és a mai napig nincs is népi játékok, néptáncoktatásra lehetőség, nincs, aki oktassa, nincs benne a tantárgyleírásban. Ő élt volna ezzel a lehetőséggel az akkori szaktársaimat is biztosan érdekelte volna egy lapszintű módszertani játékeszköztár elsajátítása, egyetemi keretek között.

A 2 pedagógus által kapott válasz teljes mértékben párhuzamba vonható a kérdőívben megkérdezett pedagógusok válaszával. Motiváltak a pedagógusok arra, hogy népi játékokkal, néptáncsal kapcsolatos képzéseket végezzenek el, de egyértelműen szükségük van az anyagi

támogatásra. Az témához kapcsolódó irodalmak között megtalálhatóak a legismertebb, legnépszerűbb képzések és azok árai. Összességében elmondható kevés az a képzés, ami a megfelelő végzettséget is adja és elfogadható áron elvégezhető. Több tanító is írta a kérdőívben, hogy nem tudja megengedni magának, a pénz és az idő miatt. Személyes „internetes kutatómunkámmal” is alá tudom támasztani, hogy ha valaki diplomás néptáncpedagógus szeretne, lenni csak több éves egyetemi képzések által válhat azzá, melynek ára 500 000 – 1000000 forintig terjedhet, ami félévenkénti befizetéssel is nagyon megterhelő, hiszen egyéb kiadásai vannak az embernek. Így a már tanító pedagógusoknak sem az idő, sem a kiadások nem kedvezőek, Ebben a kérdésben többen is írták, hogy inkább ingyenes képzésekre mennek el, még ha nem is hasznos számukra. Szomorú, de sajnós érthető reakció a tanítók részéről.

- ❖ 4. számú kérdésemben arra kértem az interjú alanyokat fejtsék ki véleményüket a néphagyományápolásról a gyerekek körében.

A kérdésre reflektálva, mindkét személy fontosnak tartja, hogy ismerjék a gyerekek néphagyományainkat és ápoljuk azokat az értékeket, amelyek a magyar kultúrára jellemzőek. (A személy).

Emellett fontos az is, hogy ne csak néptánc órán beszéljenek a pedagógusok erről, hanem ha adódik, lehetőség rá használjuk ki és szánjunk rá időt. Jellemzően irodalom órára lehet nagyon jól beépíteni, illetve az aktuális néphagyományokat az osztályteremben lévő falíújságon is lehet követni. (B személy). B személy szavait idézve: „Fontos, hogy a gyerekek ismerjék a múltunkat, mert én úgy gondolom, anélkül nem tudnak olyan igazi felnőttekké válni, akik értékelik azt, hogy honnan jöttek vagy, hogy hová tartanak.”

Az erre kapott válaszokat párhuzamba vonhatjuk a többi célcsoport kérdőívével, interjúival, egyöntetűen mindenki számára fontos a hagyományápolás, tudjuk, kik vagyunk, honnan jöttünk, mit jelent magyarnak lenni. Véleményem szerint ez egy olyan közös pont lehet, amit a néptáncos tevékenységek alapjául szolgálhatnak. Személy szerint úgy gondolom, hogy azok a felnőttek, akik fontosnak tartják a néphagyományaink ismeretét, ápolását, a gyerekeiket, gyerekeket is ebben a szellemben nevelik, oktatják, amely már a néptáncsal is egy kezdetleges kapcsolatot alakít ki.

- ❖ 5. számú kérdésben arra kerestem választ milyen más tanórába lehet még integrálni a népi játékokat, néptáncot, és ha lehet, ezt miként teszik meg.

Az A személy jellemzően énekóra és irodalom órára integrálja, akár óra végi játékként vagy az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan is. Illetve matematika órán a szorzótábla és az oldalas tanításánál használ ehhez kapcsolódó eszközöket, játékokat.

A B személy, ahogy már említette a hétköznapiakba és a tanórára is szívesen beviszi a néphagyományokat, népi játékokat, jellemzően irodalom, környezet órára, és természetesen testnevelés órára. Arra, hogy hogyan jelennek meg ezek a témák a B személy szavait szeretném idézni: „Például most környezetből Magyarország földrajzát vesszük a gyerekekkel és ott is előjön az Alföldnél például, hogy mi az halasi csipke, vagy, hogy Debrecenben milyen néptáncgyűttesek vannak. Próbálom ezeket minél többet beépíteni, hogy tudják a gyerekek, hogy honnan is indulnak Magyarország örökségei.”

Reflektálva az elhangzottakra, teljes mértékben támogatom a tantárgyközi integrációt, hiszen a néphagyományaink a mindennapjaink része, beszélni kell róla, fel kell kelteni a gyerekek érdeklődését, hozzá tartozik a gyerekek alapfokú műveltségéhez.

- ❖ 6. számú kérdésben arra kértem a tanítókat válasszák ki azt a 3 legfontosabb fejlesztési területet, amit kiemelné a néptáncoktatás során a személyiségfejlődésben fontos szerepet kapnak a néptáncoktatásban és hatásuk van más képességek fejlesztési területeire.

A személy szerint:

1. Közösségalkotás: Együtt játszanak, a játékoknak összetartó ereje van.
2. Koncentráció: A néptánc osztott figyelmet igényel, a mozgás és a zene kettőssége
3. Ritmusérzék: Megjelenik a táncórákon, de fejlődik ezáltal olvasásuk, írásuk ritmusa.

B személy szerint:

1. Személyiségformálás: saját testkép formálása
2. Közösségformálás: Amikor bekerülnek, a gyerekek első osztályba még nem ismerik egymást, a játékok által, egy összetartó közösséget lehet kialakítani.
3. Ritmusérzék: A gyerekek írásának, és olvasásának ritmusa fejleszthető.

Jelen kérdésnél is elmondható, hogy a megkérdezett célcsoportokkal megegyező válaszokat láthatunk itt is. Jellemzően az együttműködést, koncentráció/figyelem fejlesztését lehet láthatóan, megfigyelni a gyerekeknél, illetve a közösségtudatot/alkalmazkodást. Úgy gondolom ezek mind kapcsolatban állnak egymással és támogatják egymást. Jelen esetben mind két tanító a ritmusérzéket 3. helyre, tette a többi célcsoportnál, nem jelent meg, mint legfontosabb fejlesztési terület. Esetleg ez abból adódhat, hogy a néptánc alapvetően is magába foglalja a ritmikusságot, így természetesnek veszik az emberek, hogy ilyen tekintetben is fejlődnek a gyerekek, de ha arra gondolunk, hogy az írást, olvasást, is megkönnyítheti a gyerekeknek, már nem a természetes funkciójára gondolunk. Összességében a közösségformálás, a közösséggel való jó kapcsolat kialakítása minden célcsoportnál szerepelt.

❖ 7. számú kérdésemet a néptáncsoportokat érintő programok kifejtésével kapcsolatban tettem fel:

Az A személy csoportja jellemzően az intézmény által szervezett gálákra vesznek részt, ahol bemutatják a szülőknél, illetve egyéb meghívott vendégeknek, mit tudtak elsajátítani az adott tanévben, mindezt egy koreográfiában összegezve. Emellett falunapokon is fellépnek, az idősebb korosztályú csoportjaik már határon túlra is kaptak meghívást.

A B személy csoportja, iskolai ünnepségeken, városi ünnepségeken, Ki Mit Tudon, léptek fel jellemzően. Illetve egyszer meghívtak minket Tápiószelére egy gyermektáncegyüttes találkozóra.

A gyerekeknek több lehetőségük is van szerepelni közönség előtt, ami egy magabiztosan betanult koreográfiával sikerélményhez juthatnak a gyerekek. Önmagában megosztja az embereket az a kérdés, hogy mennyire van jó hatással a gyerekekre a nyilvánosság előtt való szereplés. Vannak, akik ezt természetesnek tartják, hogy szerepelnek, versenyre járnak, hiszen gyerekek igénylik a versenyt az életben is, egymással is versenyeznek. Ezzel szemben vannak, akik úgy gondolják, nem a szülőknél készítik a koreográfiákat, csak plusz stresszt hoznak a gyerekek életébe, a cél az, hogy a gyerekek szeressék és élvezzék, amit csinálnak, de érezzék azt, hogy egy produktumot kell létrehozni, amit idegen személyek értékelnek.

Véleményem szerint a megoldás a kettő szélsőség közötti arany középút. Az mindenképpen pozitívum, hogy egy adott idő alatt tanult anyagot, valamilyen formában összefoglalunk a gyerekekkel, erre jó módszer a játékos koreográfiakészítés. Mindazonáltal az is fontos, hogy ne essünk át a ló túloldalára, ne a produktum legyen fókuszban, hanem a tánc szeretete, és az, hogy ezt a szeretet, elhivatottságot egy közönségnek is meg tudjuk mutatni, mert erre büszkék vagyunk.

- ❖ 8. számú kérdésben a tanítók néptáncal való személyes kapcsolatára voltam kíváncsi, arra kértem őket fejtsék ki.

Az A személy már említette, hogy Adácson néptáncolt óvodás korától, egészen 13 éves koráig. Nagy kultusza volt a faluban a néptáncoktatásnak.

A B személy elmesélte, hogy az egész családjának volt valamilyen kapcsolata a néptáncal. Apukája citerázott, rengeteg kézzel írt, gyűjtött kottája van, citerákat is újítt fel. Anyukája gyönyörűen énekelt. Ő és bátyja néptánc együttesben táncoltak. Szavait idézve: „Nálunk a péntek esték úgy néztek ki, hogy anyukám mosott, apukám citerázott, énekeltek, mi a testvéremmel próbán voltunk.”

Ez a közeg nagymértékben hatott rá, illetve ekkor indították el Jászberényben az utánpótlás csoportot, melynek évekig aktív tagja volt. Később egy évig a Jászság Néptánc együttesben is táncolt, de 1 év után végleg abbahagyta a néptáncot.

- ❖ 9. számú kérdésben arra kértem a tanítókat, sorolják fel azokat a forrásokat, amelyeket egy tánc tanítás során előnyben részesítenek.

Az A személy saját tudását és YouTube videókat használ fel, mint forrás.

A B személy is saját szerzett tudását előnybe, illetve a tanfolyamok által elsajátított tudást alkalmazza rendszeresen, de a Google által megtalálható lehetőségeket is kihasználja, csak ismernünk kell mik azok a források, amik hitelesek. Emellett vannak neki a „régiregekről” archív felvételei.

Ennél a kérdésnél a tanítók és az néptáncoktatók forrásainak felhasználása mutat némi különbséget. Míg a tanítók jellemzően saját tapasztalataikat, szerzett tudásaikat részesítik előnyben, addig a néptáncoktatók elsősorban az archív felvételekre támaszkodnak, azokat

részesítik előnyben. Ennek okát véleményem szerint az elvégzett képzések, egyetemi képzések közötti különbségekben találhatjuk. Egy tanfolyam, több napos képzés több gyakorlati tudást ad, mint elméletit, főleg a pedagógusokat tekintve, inkább a metodikájára és a készség-képesség fejlesztés terén merülnek bele az elméletbe. Ezzel szemben egy egyetemi képzés során elméletet, tánc történetet, táncjelírást, egyéb elméleti tudást kapnak a hallgatók a gyakorlati tudás mellett.

Véleményem szerint nincs rossz forrás (kivétel, ami nem hiteles), ha jól használja az ember.

- ❖ 10. számú kérdésben arra kerestem választ, hogy eddigi tapasztalataik alapján az eddig tanított csoportjaiknál a nép játéknak, néptáncnak köszönhetően figyelt-e meg bármilyen egyéni fejlődést, változást a gyerekeknél.

Az A személy eddig még nem tapasztalt jelentős egyéni fejlődést, csoportszinten fejlődtek a gyerekek, fizikai képességeiket tekintve az egészségük állóképességük és motoros képességük. Szociális képességeiket illetően fejlődött az önbizalmuk, sokkal fegyelmezettebbek, alkalmazkodóbbak.

A B személy gyerekek megnyílását és az egymáshoz való kapcsolódás kialakulását tartja legfontosabbnak csoportszinten. Egyéni változást olyan szempontból volt, hogy kapott egy csoportot, akivel először nehezen tudta megtalálni a közös nevezőt, a környezeti feltételek sem segítettek, a gyerekeknek csak nyűg volt ez az óra. Célja az volt, hogy ez az óra ne a kényszerről szóljon, hanem a feloldódásról, ami szépen lassan meg is történt. Az órákon jól érezték magukat, aktív részesei voltak a játékoknak. Szavait idézve: „Néha nyűg volt nekik biztos, de azt mondták, ez az óra azért volt jó, mert itt elengedhetik magukat, felszabadulhattak, tombolhattak, oldotta a feszültséget. Jó volt, hogy nem egy komoly óra, amire feszesen kellett figyelni, hanem jó hangulatban telt az egész óra, lehetett nevetni, viccelődni, közben kicsit táncoltunk, bohóckodtunk.”

Ezt egy a csoportban táncoló pedagógus fia mesélte az anyukájának. Így a néptáncpedagógus elérte kitűzött célját.

- ❖ 11. számú kérdésben a tanítók véleményét kértem arról, mit gondolnak, melyik korosztálynál lenne ideális elkezdni a népi játék, néptánc tanítását.

Az A személy szerint a népi játékokat már egészen kiskortól lehet alkalmazni a gyerekeknél, de kifejezetten a táncos részét, 6 éves kortól ajánlja, mivel tapasztalatai azt mutatták eddig, hogy ez a korosztály képes megjegyezni egyszerűbb táncmotívumokat.

A B személy véleménye az, hogy már óvodás korban érdemes elkezdni megismertetni a gyerekeket a népi mondókákkal énekekkel, játékokkal, hiszen akkor már lesz fogalmuk az élet ezen részéről, ismerős lesz nekik, a későbbiekben, például az iskolában.

A megkérdezett célcsoportok is a fent látható állításokat erősítik meg, a kitöltők és az interjúztatott személyek is óvodás korosztálytól kezdenék el megismertetni a gyerekekkel a népi játékokat, néptáncot.

Saját tapasztalatból is elmondhatom, hogy az első benyomás mindig fontos, főleg a gyerekek életében. Én 3 éves koromban kezdtem el néptáncolni és azóta se hagytam abba.

- ❖ 12. számú kérdésben arra voltam kíváncsi, volt-e már tanulásban akadályozott gyermek a tanítók csoportjában. Osszák meg tapasztalataikat, milyen sikerek esetleg kudarcok fordultak elő a néptáncfoglalkozások során! Mi volt a legnagyobb eredménye a gyermeknek?

Az A személynek néptáncsal kapcsolatos eredményei nem voltak, latin táncot illetően ért el eredményeket egy hiperaktív gyermeknél, de ez a kutatásom szempontjából nem felhasználható adat.

A B személy, ahol tanított ott többségében halmozottan hátrányos gyerekekkel foglalkozott, sikerélmény volt az, hogy a Ki Mit Tudon tényleg nagyon jól szerepeltünk, Galgamenti táncokat tanított be nekik, amiért meghívást is kaptak egy gyermek táncháztalálkozóra.

Miután eljött az iskolából és a gyerekek ötödik osztályba léptek, egy volt kollégája mesélte, hogy az intézményben több néptáncpedagógus is volt, de csak az ő csoportja tudott még felsőben is táncolni.

Amit még kiemelt, hogy a gyerekek hoztak az iskolába bizonyos viselkedési mintákat, főleg a férfi-női viszony kialakítása okozott nehézséget. Az órák által ezt sikeresen tudta minimalizálni, ha máshol nem is, de az órákon megtanultak egymáshoz alkalmazkodni.

- ❖ 13. számú kérdésemben a tanítók személyes véleményét kértem ki arról mit gondolnak, mi lehet az oka annak, hogy a gyerekek kevésbé érdeklődnek a népi hagyományaink ápolása és a néptánc iránt.

Az A személy véleménye szerint az alapjaiban kell keresni a problémát. Egyre kevesebb szülő mesél a népi hagyományokról, így a gyerekeknek nincs ismeretük erről. Jellemzően a pedagógusoknak kell ebbe a világba bevezetni a gyereket. Továbbá a médiában manapság inkább egy másik kultúra, ország, kontinens hagyományaira fókuszálnak. Mivel erről van ismeretük a gyerekeknek, ezt hallják, látják, így ezekhez ragaszkodnak inkább.

A B személy véleménye, hogy az elektronikus eszközök a számítógép telefon mindenképpen hatással van a hagyományápolás és a néptánc háttérbeszorulására. Illetve a legtöbb néptáncos kisgyerek, rendelkeznek valami családi kötődéssel, ami által a néptánchoz köthetők a gyerekek is. Véleménye szerint, valami háttér az kell, hogy a néptánc iránt elköteleződjenek a gyerekek.

Összességében egyet értenek a célcsoportok is fent említett okokkal, én is egyet értek, habár elgondolkodtató, hogy a szülők jelentős százaléka, illetve a 2 felkért interjú alany is alátámasztotta, hogy a szülőknek fontos a hagyományápolás, és hogy legyenek ezzel kapcsolatos ismeretei a gyerekeknek. Mégis a tanítók és néptánc oktatók által adott válaszok nem ezt igazolják. Természetesen nem emiatt a 2 ok miatt nem szeretnek manapság a gyerekek néptáncolni, ez ennél összetettebb kérdés. Mégis úgy gondolom, hogy a szülők, mint közvetítők a néphagyományok és a gyerekek között fontos szerepet töltenek be, illetve a tanító is a személyiségével, motiváltságával és a szülő támogatásával. Közös munkájuk eredményeképp lehetne a gyerekeket ösztönözni és motiválni, hogy legyenek büszkék arra, hogy vannak hagyományaink és van magyar néptánc is. Ez nem szabad, hogy kényszer legyen. Nem minden hagyományápoló ember néptáncos, nem is kell, hogy az legyen, az a cél, hogy felvilágosítsuk a gyerekeket arról, mit foglal magába a magyar kultúra.

- ❖ Ezek után a „probléma” megoldásában kértem a tanítók segítségét 14. számú kérdésemben, mit gondolnak, hogyan lehetne a gyerekek számára közelebb hozni, élvezhetőbbé tenni a néptáncot?

Az A személy szerint a lányokkal nincsen probléma, ők jellemzően szeretnek táncolni, a fiúkat kell jobban motiválni, felkelteni az érdeklődésüket. A néptánc szeretete, mindenképpen játékokon keresztül történik. Megtanítani úgy táncolni őket, hogy észre se veszik, hogy táncolnak. Erre nagyon jó eszközök pl. az Így Tedd Rá képzésnél a tulipánok vagy a diótörés.

Ezzel személy szerint én is egyet tudok érteni. Eddig szerzett tapasztalataim azt mutatják, illetve elképzelhetőnek tartom azt, hogyha a gyerekeknek nem mondanánk meg, hogy most ők néptánc órán vesznek részt, hanem csak játszunk, táncolunk, több gyermek mondaná azt az óra végén, hogy tetszettek a játékok, az óra, mint amikor tudják, hogy néptánc óra jön. Itt is számít a szülő, a pedagógus, a környezetünk, illetve egyéb más tényezők is, de nagy hatással, jelen esetben negatív hatással van jelen esetben a néptáncra, az hogyan van megbélyegezve a társadalom által. Szívesen játszanak, énekelnek, de amint meghallják, hogy néptánc jellemzően 2 lépést hátra lépnek.

A B személy véleménye szerint a népi hagyományok és a népi játékok beépítése minden olyan tananyagba, ahol említhető. Hozzanak eszközöket, készítsenek eszközöket, vagy csak beszélgessenek róla.

Szavait idézve: „Úgy gondolom, ahhoz, hogy a gyerekek érdeklődését hosszútávon is fenntartsuk, nagyon fontos a pedagógus pozitív személyisége, hogy kordában tudja tartani a gyerekeket, meg egyáltalán fenntartani az érdeklődést a gyerekekben. Manapság úgy gondolom, átesünk a ló másik oldalára a teljesítmény kényszerűsége, ami ugyancsak nem jó. Mert nem az élvezeti részét keresik a gyerekeknek, hanem hogy valami produktumot hozzanak létre.”

Ez egy olyan gondolat, ami nem csak itt jelenik meg, de a jellemzően elvégzett képzések vezetőivel készített interjúim során is, a 3 személy közül kettő, nem híve a versenyeknek, nyilvános fellépéseknek, helyette inkább a családi „tánc ház-szerű” összefoglalások híve, amibe jellemzően a szülőket is be lehet vonni. Bizonyos szempontokból, mint például a kudarcok elkerülése szempontjából mindenképpen pozitívum, de úgy gondolom, néha szükség van egy kis izgalomra, versenyre, de meg kell találni az egyensúlyt a teljesítményközpontú órák és a céltalan órák között.

- ❖ 15. számú kérdésemre arra vonatkozóan tettem fel, hogy milyen szempontok alapján választják ki a tanítandó tananyagot a tanítók.

Az A személy által preferált szempontok: életkori sajátosságok, fizikai teljesítő képesség, osztály összetétele, motiváltság. Emellett jellemzően állít fel azt osztályt megismerve kihívásokat, mellyel az osztály gyengeségeit próbálja erősíteni. Például, ha egy osztály nehezen tud egyhelyben megállni, akkor a jellemző fogó, mozgásos játékok mellett olyan játékokat is beletesz, amikor egyhelyben kell állni, jellemzően várni kell.

A B személy által preferált szempontok: életkori sajátosság osztály összetétele, motiváltság, képességek, amelyekkel rendelkeznek, ezeket hova lehet még fejleszteni.

A kapott válaszok párhuzamba vonhatók a tanító kérdőíves felméréssel, illetve a néptáncoktatókkal és képzésvezetőkkel készített interjúkkal. Jellemzően ott is ezek a szempontok jelentek meg, sorrendjüket tekintve lehetnek eltérések.

- ❖ 16. számú kérdésben, arra kértem a tanítókat, sorolják fel azokat a tájegységeket, amelyek általános iskola alsó tagozatán jellemzően tanítható.

A személy válaszai: Moldvai, Somogy, Dunántúli ugrós, Szatmári, Felcsíki

B személy válaszai: Somogy, Galgamenti táncok, Moldvai, Dunántúli ugrós, Szigetközi polgári táncok A lényeg az, hogy pozitív élményhez juttassuk a gyerekeket.

A válaszok jelen esetben is megegyeznek a célcsoportok által preferált tájegységeivel.

- ❖ 17. számú kérdésemre arra vonatkozóan tettem fel, hogy fontosnak tartja azt, hogy a tanítók ismerjék népi játékainkat, illetve, hogy hogyan lehetne szélesebb látókörbe helyezni a népi játékokat, néptáncot.

Jelen esetben mindkét pedagógus azonos nevezőn volt, így válaszukat az A személy összegzésével szeretném összefoglalni: „Pedagógusként úgy gondolom, hogy sok pozitív és fejlesztő hatása van a népi játékoknak, amit minden pedagógusnak ismernie kéne valamilyen szinten. Esetleg be lehetne építeni az egyetemi alapképzésbe, ahol nem

néptáncot, csak a népi játékok örömet és hasznosságát tanítanák meg a pedagógusoknak, így talán több felnőtt és gyermek lenne fogékony a néphagyományok és a néptánc világára.”

Összességében sok egyezés mutatható ki a többi célcsoport által adott válaszokkal, de új információkkal is gazdagodtunk, miszerint a pedagógusoknak, akik vélhetően érdeklődnek a néphagyományok, néptánc iránt, motiváltak önmaguk fejlesztésére, hogy még hitelesebbek legyenek. Meghiúsulásának legfőbb okai vélhetően az idő- és pénzübeli támogatottság hiánya. Ezért több pedagógus az ingyen elvégezhető akkreditált képzéseket részesíti előnyben.

Emellett ami még kiemelhető és elgondolkodtató, hogy az megkérdezettek közül, mind 2 személy, illetve a néptáncoktatók közül is az egyik személynél megjelent az a gondolat, hogy a népi játékokat a pedagógusképzésbe is be kellene vezetni, így vélhetően több emberhez elérne, hasznosabban és céltudatosabban lehetne őket alkalmazni.

Továbbá a hagyományápolás fontos, minden célcsoport számára, mégis mutatnak némi ellentétet a kapott válaszok. A szülők a pedagógusok negatív személyiségével érvelnek, akik nem motiválják a gyerekeket, a pedagógusok a szülőket helyezik negatív helyzetbe, jellemzően, miszerint nem foglalkoznak otthon a néphagyományokkal. Ahogy már említettem véleményem szerint ez ennél komplexebb a „problémát” is csak közösen lehet megoldani.

5.Melléklet

Szülői interjúk kiértékelése

Interjúmat olyan 2 olyan szülővel készítettem el, akiknek gyermekei néptáncolnak. A kérdések jelentős részben megegyeznek a zárt rendszerben továbbküldött szülői kérdőívem kérdéseivel. Így mélyebb, részletesebb képet kaphatunk a szülők álláspontjáról. Lehetőség van az azonnali visszacsatolásra, felmerülő kérdések megfogalmazására új nézetek megvilágítására, egy bensőségebb viszony Az interjú alanyok saját ismeretségi körömből kerültek kiválasztása, ahol biztos lehettem abban, hogy a gyerekek számukra megfelelő táncoktatásban részesülnek. Interjúmat egy Jászberényi egyetemi Phd diplomával rendelkező személlyel (C személy) és egy gyöngyöshalászi, gimnáziumi végzettséggel, érettségivel rendelkező személlyel (D személy) készítettem.

- ❖ 1. számú kérdésemben arra voltam kíváncsi, mi volt az oka annak, hogy gyermekeik néptánc órákra járnak. Mindkét személy elmesélte, hogy gyermekeik, már óvodás koruktól kezdve néptáncolnak, itt ismerkedtek meg először ezzel a tevékenységgel.

A C személy családjában nagyobb testvérek is néptáncolnak, ami elmondása szerint vélhetően hatással volt a gyerekek később kialakult néptáncos kapcsolataira. Mindkét gyermeke a mai napig a Viganó Alapfokú Művészeti Iskolában tanul.

A D személy elmesélte gyermeke egy évi rendszerességgel megrendezett külföldi fesztiválok által kapott a néptáncos kedvet, ahol a hazai néptáncgyűtteseink is felléptek. Elnyerte tetszését ez a stílus így került a Tomory Gábor Néptánciskolába, aminek a mai napig is aktív tagja. Megismerkednek a gyerekek különböző tájegységek táncaival, hagyományaival, részesei lesznek a magyar kultúrának, mindezt az életkori sajátosságainak megfelelő eszközökkel és módon.

- ❖ 2. számú kérdésemben arra kerestem választ, hogy a gyerekek milyen rendszerességgel folytatják ezt a tevékenységet.

A C személy gyermekének próbái hetente 2x2 órában valósul meg, illetve rendszeresen vesznek részt néptáncos fesztiválokon, versenyeken, gálákon, ilyenkor előfordul, hogy plusz próbákat iktatnak be a már meglévők mellett.

A D személy gyermekének hetente egyszer van egy 2 órás próbája. Rendszeresen részt vesznek fellépéseken, gálákon ilyenkor a próbák száma növekedhet.

- ❖ 3. számú kérdésben a szülők véleményét kértem ki azzal kapcsolatban, hogy ők fontosnak tartják-e, hogy gyermekeik ismerjék a népi hagyományainkat, néptáncot. Válaszukat egy bővebb indoklással kértem.

Természetesen a válaszuk egybehangzóan igen volt.

A C személy szerint a gyerekek keveset találkoznak a gyerekek a néphagyományainkkal, néptáncal, az általános iskolákban sajnos nincsen sok lehetőség és idő sem kitérni ilyenekre. A néptánc órák egy plusz tudást, élményt adnak a gyerekeknek, milyen táncaink vannak nekünk, illetve a határon túli magyar táncokkal is megismerkednek, emellett, hogy milyen népviseleteik szokásaik vannak. Fontosnak tartja a gyermek szempontjából ezt a fajta tudást, illet ő, mint szülő is büszke erre.

A D személy is hasonlóan vélekedett, a gyerekek az új ismeretek sok esetben házi feladat vagy akár önszorgalomból is bővítik, hiszen elindul a gyerekek fantáziája, kíváncsisága, kérdezősködni otthon, tájékozódni. Ezáltal egy közösséghez tartozik a gyerek, le van kötve az energiája, kevesebbet foglalkoznak az internet és egyéb káros dolgokkal, mivel le van kötve az energiájuk, illetve a közösség összetartó ereje is nagy hatással lehet ezekre.

- ❖ 4. számú kérdésben a gyerekeken tapasztalt pozitív hatásokra kerestem választ, ők miket fedeztek fel a gyerekeknél, milyen formában nyilvánul meg a gyerekek életében.

C személy: a mozgás szeretetét, az alkalmazkodást, a szociális kapcsolatok kialakítását tartotta a legfontosabb fejlődési területnek. A Viganó Alapfokú Művészeti iskolában vegyes korú gyerek csoportok is vannak, ahol a fent említett tulajdonságokra, annak kialakítására nagy szükség van, az eredményes és gyümölcsöző környezet kialakítására.

D személy: a nyitottságot, a magabiztosságot, a fantáziát és a problémamegoldó képességet emelte ki, mint legfontosabb fejlődési területek. Régebben, amikor elkezdett gyermeke táncolni, nagyon visszahúzódó volt és instabil. Állítása szerint a tánc által egy jó kiállást, magabiztosságot szerzett, melyet a sok improvizációs gyakorlatokkal vont párhuzamba. Önálló gyakorlatok szerkesztésének metodikája sok ízben hozzájárult az életében felmerülő problémáinak megoldásában.

Összességében tekintve a szociális képességek fejlődése, mind az interjúalanyoknál, mind a szülői és a pedagógus kérdőívben megjelent igen nagy arányban. Érdekes, hiszen a néptánc elsősorban egy mozgásforma, mégis a megkérdezettek inkább a szociális fejlődési területeket érzékelik a gyereken.

- ❖ 5. számú kérdésem azzal kapcsolatos volt, hogy a gyerekek jellemzően, milyen néptáncos programokon vesznek részt.

A C személy jellemző programokként a következőket sorolta fel, mint jellemző programok: Ifjúsági Szólótánc Fesztivál, Csángó fesztivál, városi ünnepségek, saját szervezésű gálák.

A D személy a következőket sorolta fel: karácsonyi, tavaszi gálák, Bornap, Gyereknapi, hazai fesztiválok.

Személyes véleményem szerint mindenképpen pozitívum, hogy a tánciskolák biztosítanak a gyerekeknek olyan eseményeket, ahol megnyilvánulhatnak, vagy akár a tudásukat felmérhetik. Mindenképpen pozitív élménnyel gazdagszik a gyermek és visszajelzést kaphat az aktuális teljesítményéről.

- ❖ 6. számú, kérdésemben a szülők személyes véleményét kértem ki azzal kapcsolatban, hogy milyen irányba változott a néptánc manapság.

Ebben a kérdésben a válaszok nem voltak egybehangzók, a szülői kérdőív többségével sem.

A C személy főképpen a néptánc Jászberényben betöltött szerepéről tudott hasznosinformációval szolgálni, mivel ebben van aktívan benne, ország szinten az eseményeket nem követi, nincsen viszonyítási alapja. Összességében véleménye szerint, mindenképpen pozitív a néptánc megítélése és véleménye szerint egyre pozitívabb lesz. Komoly szintű hagyományápolás van jelen és nagyon támogatott tevékenység Jászberényben. Nemrég ünnepelte a Viganó Alapfokú Művészeti iskola és a Jászság Néptáncgyűttes is jubileumát. Nem csak a néptáncoló gyerekek és felnőttek vannak bevonva ebbe a közegbe, hanem igyekeznek a programok által minél több emberhez eljuttatni a néptánc mondanivalóját.

A D személy válasza országos szintre, illetve saját környezetének színterére is vonatkozott. Összességében ő negatívnak ítélte meg, mivel egyre kevesebb az igazi hagyományőrző egyesület, egyre inkább a művészi, dramaturg, színházias előadások felé terelik a néptáncot. Emellett úgy véli, hogy a média felkapottságának hiánya miatt is, de egyre kevesebben ismerik mi az néptánc, nincs, aki megismertesse a gyerekekkel, sokszor a szülő se tud mit mondani róla. Illetve a néptánc egy összetett dolog, sok figyelmet, koncentrációt igényel, ezért sok gyermek hamar elveszti a motiváltságát és abbahagyják.

Összességében úgy gondolom a szülői interjúk megerősítettek abban, amit a kérdőívekben is lehetett látni. A néptáncról eléggé megoszlanak a vélemények, nehéz kiemelni egy okot miért

van ez. Ugyanakkor, aki ebben a közben mozog, képesek megérteni hagyományainkat a tánc jelentőségét. Jelen esetben is igazolódott, hogy fejlesztő hatása van neki és a válaszok itt is összecsengtek a kérdőívekkel, miszerint a szociális képességeket, a közösségtudatot, alkalmazkodást mindenképpen pozitív irányba fejleszti. Emellett pedig számtalan más pozitív fejlődési lehetőségei is vannak. Akik ebbe a közösségbe tartoznak kulturális ismeretekre, újfajta mozgásismeretekre tehetnek szert, melyeket különböző programok által a közönség számára is elérhetővé tudnak tenni. Illetve fontos megemlíteni azt is, hogy mindkét gyermek óvodában kezdett el néptáncolni, és a mi napig táncolnak. A tanítóknak szóló kérdőíves felmérésben is igazolt, hogy a tanítók többsége már óvodás korban fontosnak tartja, hogy ismerkedjenek a néptánc világával, hogy minél nagyobb legyen az esély arra, hogy a gyermek, ha nem is néptáncol életvitelszerűen, de ne álljon hozzá negatívan, utálattal. Persze ez is egy olyan folyamat, amiben a tanító, szülő és a gyermek közös „munkájára” van szükség.

6.Melléklet

Együttesvezetői interjúk kiértékelése

Kutató munkám során 2 néptáncegyüttessel is felvettem a kapcsolatot, hiszen azoknak a gyerekeknek, akiknek mélyebb kapcsolatuk van a néptáncsal, külön foglalkozás keretein belül vagy néptáncegyüttesben táncolnak. Ennek következtében fontosnak tartottam az ő véleményüket is kikérni, illetve kitérni a néptáncegyüttes működéseinek fontos szegmenseire. Az interjú alanyokkal a kapcsolat részben egyetemi oktató segítségével, részben ismeretség alapján sikerült felvennem. Interjúm a Viganó Alapfokú Művészeti Iskolából, (E személy) és a Tomory Gábor Néptánciskolából (F személy) megkeresett vezetőkkel készült. Végzettségüket tekintve főiskola (E személy) és gimnáziumi, érettségi bizonyítvánnyal (F személy) rendelkeznek.

- ❖ 1. számú kérdésemet az általános iskolás csoportok számára vonatkozóan tettem fel.
 - E személy:
Viganó Alapfokú Művészeti Iskolában:
Jászboldogházi telephely: 1.-5. osztály 30 fő
Jászberény – Kis-Galagonya táncegyüttes 1.-2. osztály 18 fő
 - F személy: 2 általános iskolás korosztályú csoportja van (6-11 éves korig)
- ❖ 2. és 3. számú kérdéseimet a csoportok heti rendszerességgel történő próbáira, illetve annak létszámával kapcsolatban tettem fel.
 - E személy: Viganó, AMI-ban: csoportonként hetente 2X2 tanóra, 20-30 fővel
 - F személy: Alapvetően hetente egy próbát tartanak, de a rendezvényekre való felkészülés során a próbák száma növekedhet.
- ❖ 5. számú kérdésemet arra vonatkozóan tettem fel, hogy az együttesvezetőknek milyen kapcsolata van a néptáncsal.

Az E személy 8 éves korában kezdett el néptánc szakkörre járni. Szavait idézve: „Gyermekeként visszahúzódozó, illedelmes, másokat mindig meghallgató, sohasem magamat előtérbe helyező személyiség voltam. Néptáncolni saját akaratomból, saját elhatározásomból kezdtem el, ami rövid időn belül meghatározó része lett életemnek.” A tánc által

különlegesnek érezte magát, hamar sikerélményekre, magabiztosságra, jó kiállásra tett szert. Már gyerekként megfogalmazódott benne, hogy néptáncpedagógus szeretne lenni.

Az F személy családjában mindig is jelen volt a néptánc ebben a közegben nőtt fel. Édesapja néptáncpedagógus volt és így adott volt számára, hogy már óvodás korától kezdve néptáncórákra jár és a mai napig a Tomory Gábor Néptánciskola egyik együttesvezetője és oktatója.

- ❖ 6. számú kérdésben arra kerestem a választ, hogy a néptánc csoportoknak milyen rendszerességgel vannak fellépések.

E személy: A gyerekcsoportoknak kéthetente, havonta vannak fellépéseik.

F személy: Változó, havonta mindenképpen, de a covid járvány miatt voltak évek, amikor nem vállaltak fellépéseket, illetve, ha egy nagyobb volumenű fesztiválra fellépésre készülünk tudatosan nem vállalunk fellépéseket 2-3 hónapig.

Összességében lehetőség adott a táncegyütteseknek, ők döntenek arról, mit vállalnak el, illetve mit tudnak elvállalni. Az mindenesetre pozitívum, hogy ilyen rendszerességgel tudnak programokon részt venni, van erre igény.

- ❖ 7. számú kérdésben arra kértem az interjú alanyokat részletezzék, milyen programokon tudnak a gyerekcsoportok fellépni.

Az E személy példaként a fesztiválokat, falunapokat, együttesi műsorokat, versenyeket és egyéb saját rendezvényeket, hagyományokat említett, mint például a Jászsági gyermek és ifjúsági szolótáncversenyt. Célja a tehetséges gyermekek felismerése, képességeik fejlesztése, bővítése, a megszerzett ismeret és tudás bemutatása, értékelése. Emellett a Tánc Világnapján is műsort szerveznek, amely egyben a gyerekek vizsgálóadása is. Továbbá táncházakban, hagyományőrző multságok eseményein is részt vesznek a gyerekek.

Az F személy példaként saját szervezésű gálaműsoraikat említette, amely a helyi művelődési házban kerül megszervezésre. Városi rendezvényeken is rendszeresen részt vesznek a csoportok, mint például szüret, bornapok, városnapok. A környékbeli települések, cégek rendezvényeire is kapnak a csoportok meghívást, illetve különböző fesztiválokon is rendszeresen részt vesznek. Nagyobb csoportjaik a határon túli magyarokkal és más külföldi együttesekkel is szoros kapcsolatot ápol.

- ❖ 8. számú kérdésben arról gyűjtöttem információt, hogy az interjú alanyok jellemzően mennyi időt töltenek a gyerekekkel, amikor egy adott tájegység táncanyagát elsajátítják.

Az E személy jellemzően a gyerekekkel egyben 2 koreográfiát készítenek el közösen a gyerekekkel.

Az F személy jellemzően egy fél év, 1 év alatt vesznek át egy tájegységet, de ez változó. Szavait idézve: „Egy tájegység táncának elsajátításáról nem lehet kijelenteni, hogy „kész” vagy, hogy „tudom”. Az ember egyre jobb lesz, minél több időt foglalkozik vele, de élete végéig (vagy a „táncos élete végéig”) folyamatosan tanul és fejlődik.”

Teljes mértékben egyet tudok érteni a fentebb látható állítással, mivel saját tapasztalatból is el tudom mondani, hogy felnőttként is egy adott tájegység beépüléséhez akár több évre is szükség lehet. Amikor már nem kell gondolkodni a folyamatokon, hanem a zene hallatára tudatosan jönnek a tájegységre jellemző stílusjegyek, akkor már közel járunk a „kész” állapothoz.

Jellemzően az általános iskolákban is a pedagógusok, ha kifejezetten egy adott tájegységet szeretnének megtanítani a gyerekeknek egy évre, tervezik a tájegység feldolgozását.

- ❖ 9. számú kérdésem ehhez kapcsolódóan az volt, hogy milyen forrásokat használnak fel rendszeresen egy tananyag elsajátításánál.

Az E személy forrásként az archív filmeket adta válaszként.

Az F személy is elsősorban az archív filmeket részesíti előnyben, emellett az elmúlt 20 évben több neves és elismert oktató keze alatt is tanulhatott, táncolhatott, az innen szerzett tudását felhasználja tanítása során. Emellett lehetősége adódott több adatgyűjtővel is személyesen találkozni, akiről felvételeket, gyűjtéseket készített és felhasználja oktatása során. Továbbá szakirodalmakat is tanulmányozza.

Ebben a kérdésben párhuzamokat lehet vonni a pedagógusok által preferált forrásokat illetően. A pedagógusok is elsősorban az archív felvételeket és a saját úton szerzett tapasztalatokat, élményeket használják fel egy tananyag elsajátításánál. A gyakorlatközpontú forrásokat ezek alapján eredményesebben tudják felhasználni, valószínűleg abból adódhat, hogy az oktatók látják, hallják, jobban át tudják venni a tánc által hordozott stílusjegyeket, komplexebb képet kapnak az adott táncanyagról, de természetesen a szakirodalmi források is fontosak nem lehet őket elhagyni, teljesen háttérbe szorítani.

- ❖ 10. számú kérdésemben arra kértem az interjú alanyokat sorolják fel azokat a tájegységeket, amelyet véleményük szerint jellemzően sikeresen meg lehet tanítani általános iskola alsó tagozatán.

E személy a következőket sorolta fel: Sárköz, Rábaköz, Jászság, Moldva, Somogy

F személy a következőket sorolta fel: Kis-magyarországi ugrósok, csárdások, friss csárdások, népi játékok, népszokások: Somogy, Rábaköz, Dél-Alföld, Palócföld, Mezőföld.

A fent említett tájegységek, szinte teljes mértékben megegyeznek a megkérdezett általános iskolákban tanító pedagógusok által preferált tájegységekkel. Ezzel is igazolható, hogy az együttesvezetők és a pedagógusok is képesek felmérni melyek azok a tájegységek, amelyek a gyerekek életkori sajátosságainak, fizikai és szociális képességeinek megfelelnek, „küzdenni” kell, de mégis sikerélménye lesz a gyermeknek. Véleményem szerint egy tudatos oktatónak, pedagógusnak, mindenképpen tisztában kell lennie, mire képes a gyermek.

- ❖ A fent látható állításomat 11. számú kérdéssel tudom igazolni, melyben a vezetőket arra kértem, hogy sorolják fel mik, azok a szempontok, amiket figyelembe vesznek a tananyag elsajátításakor.

Az E személy elmondása alapján a Viganó Alapfokú Művészeti Iskola alapprogramja jelentős mértékben meghatározza a tanítandó táncstílusokat, dialektusokat. Emellett a társával együtt választják ki a konkrét táncanyagot, figyelembe véve a gyerekek életkori sajátosságától, a csoport összetételétől, fiú -lány aránytól. Attól is függ, hogy az iskola többi csoportjai mit választ.

Az F személy általános szempontként a következőket válaszolta: függ a gyerekek életkori sajátosságaitól, az adott táncsoport szakmai érettségétől, a közelebbi jövőre gondolva, milyen táncanyag alapozhatja meg az azt követő táncanyagot, milyen népviselet áll rendelkezésre vagy van tervezve a varratása, az eddigi években alkalmazott struktúrák és módszertan követése, illetve általa elsajátított táncok, amiben otthonosan és hitelesen tud mozogni, átadni a gyerekeknek, és a gyerekek is „munka” árán de sikerélményhez jutnak.

Az együttes vezetők válaszai jelen esetben is párhözamba vonható a pedagógus kérdőívvel és a megkérdezett pedagógusokkal is. Összességében megegyeznek a felsorolt szempontokkal, arányukat tekintve mutatnak eltérést.

- ❖ 12. számú kérdésben a szervezési és megvalósítási előzményeket tisztázva arra kerestem választ milyen módszereket alkalmaznak a próbák során, táncórákon.

E személy falura, adatközlőkre bontva tanítják meg az elsajátítandó anyagot, ha a lehetőség fennáll az adatközlővel való személyes találkozást is beépítik tanítás metodikájában. Céljukat a következő képen fogalmazta meg: „Célunk a tájegység táncait anyanyelvi, improvizatív

szinten megtágitania gyerekeknél táncolás élménye, az önkifejezés lehetősége az első pillanattól kezdve jelen van. E készség elsajátításához az adott táncanyag motívumait, figuráit külön-külön, részekre bontva, analizálva elsajátítják, majd a megtanult mozdulatokból szintetizálás útján rögtönözve etűdök sorozatát alkotják meg.” A tanult motívumok egyre bővülnek, ezáltal egyre komplexebb improvizációs gyakorlatokra lesznek képesek.

Az F személy jellemzően a következő módszereket alkalmazza: Egy új táncanyag tanításakor megkeresik az adott tájegységet a térképen, hogy jobban azonosuljanak a táncanyaggal, emellett a jellemző néphagyományi szokásokról is beszélgetnek, amit gyakran a koreográfiákba is beleépítenek. Mielőtt belekezdenek a konkrét tánclépések tanulásába, gyakran rávezető ritmus és tánctechnikai gyakorlatokat is alkalmaznak. Jellemzően a táncban megjelenő összes táncdialektust igyekeznek beépíteni a koreográfiába, mint például, ugrós, csárdás, friss, fiútáncok, lánytáncok, polgári táncok, népi játékok, szokás. Céljuk az adott tájegység „kvintesszenciájának” átadása. Emellett nagyon fontos archív filmek megtekintése a gyerekekkel, hogy lássák hogyan táncoltak régen az adatközlők, mit miért és hogyan csináltak.

Véleményem szerint csak pozitívuma származhat a gyerekeknek abból, ha a fent említett rendszert megszokják, elsajátítják, tudják. Így a jövőben ezek a fő pontok beépülnek, akár maguktól is rákereshetnek tájegységekre, kutathatnak, még részletesebb ismereteket szerezve. Természetesen fontos a szerzett ismeretek igazolása is, hiszen manapság, nem minden interneten található forrás hiteles, erre fel kell hívni a gyerekek figyelmét, de ugyanakkor, ha már felkeltjük a gyerekek érdeklődését például arra, hogy otthon megnézzen egy archív felvételt, már elértük a célunkat.

- ❖ 13. számú kérdésben az interjú alanyok személyes véleményére voltam kíváncsi, mit gondolnak a hagyományápolásról, annak fontosságáról a saját életüket és a gyerekek életét illetően.

Összefoglalva álláspontjukat mindenképpen fontosnak tartják a hagyományápolást, a néptánc lényegében erről is szól, megértjük mi is és a gyerekek is a földrajzi és társadalmi vonatkozásokat. Ezeket a táncórákba mindenképpen beleépítik.

Örömmel tölt el, hogy minden célcsoportom, legyen szó a kérdőívekről, vagy a megkérdezett interjú alanyokról, mind szinte kivétel nélkül fontosnak tartotta a néphagyományokat, annak ápolását és a kompetens emberek, ahol lehet, és tudják, tudatosan beviszik az órákra.

Véleményem szerint is nagyon fontos, hogy ismerjük legalább a saját hagyományainkat, az alapfokú műveltségünk szerves részét képezi.

- ❖ 14. számú kérdésemre kapott válasz is megegyezett mind a két személynél. A nemi arányokat tekintve egyértelműen elmondható, hogy a megkérdezettek szinte kivétel nélkül elmondták, hogy jellemzően több lány van, mint fiú, ritkább esetekben előfordul, hogy ugyanannyi lány van, mint fiú. Ennek okára, nem sikerült felhasználható választ kapnom, véleményem szerint, talán a modernizált gépesített világ hatása figyelhető meg illetve magának a néptáncnak, mint táncstílus ismeretének hiánya.
- ❖ 15. számú kérdésemben arra kerestem választ, hogy hogyan segíti a gyerekek mindennapi életét a néptánc.

E személy szakdolgozati kutatásában vizsgálta a Viganó Alapfokú Művészeti Iskola tanulóinál. A következő eredmények születtek: „A Viganó Alapfokú Művészeti Iskolába járnak, könnyebben ki tudják fejezni érzelmeiket, őszinték társaikkal, reggelente vidámabban ébrednek, jó az önbecsülésük, magabiztosabbak, könnyebben nyilvánulnak meg mások előtt, kitartóbbak, mint akik nem járnak művészeti képzésre. A táncos gyerekek fantáziája és képzelete gyakrabban szárnyal, órákon magabiztosabban nyilvánulnak meg és célja is több gyermeknek van, mint a kontroll csoportban lévő tanulóknak. A mérési eredmények szerint a táncos gyerekek között többen vannak tisztában azzal, hogy miben jók.”

Az F személy szerint a néptánc fizikailag és szellemileg is pozitív hatást gyakorol a gyerekekre. Másfajta gondolkodásmóddal gazdagodnak, a közösséghez tartozni akarás, bizonyítási vágy, versenyszellem és a kikapcsolódás is része egy néptáncos közösségnek. Emellett fontos, hogy tiszteletet tanuljanak, bővítse tudásukat, fejlessze fizikai és szellemi állapotukat, kihívásokkal nézzenek szembe, megismerje a világot, felkészüljön az életben adódó nehézségekre, azok megoldásaira.

Jelen esetben is igazoltta vált és erősíti a további célcsoportok válaszát, mivel igenis a néptáncnak pozitív hatásai vannak és kiemelten fontos a szociális képességek nagymértékű fejlesztése.

- ❖ 16. számú kérdésemben az interjú alanyok véleményét kértem ki arról, hogy manapság milyen társadalmi megítélése van a néptáncnak.

Mindkét személy pozitívan értékeli a néptánc társadalmi megítélését. Egyre több gyerek jön a tánciskolába, folyamatosan tudják biztosítani Jászberényben az utánpótlás

csoportokat. Emellett a népzene és a néptáncnak is már olyan változatos formáit ismerhetjük meg, amiben, szinte mindenki talál valami kedvelni valót. Az iskolák is igyekeznek a maguk módján. Programokat, fellépéseket, versenyeket szerveznek a gyerekek számára. (E személy)

Emellett a közelmúltban (1990-es években) nem volt akkora kultusza a néptánc csoportoknak nem volt kevés volt a szakmai program, az anyagi és erkölcsi támogatás. Manapság már egyre támogatottabb tevékenységről beszélhetünk, mind közösségépítés, mind programok szempontjából is. Ma pedig konkrét kormányzati programok célozzák meg a néptánc támogatását, mint például a Csoóri Sándor Program. Illetve az F személy véleménye szerint, Gyöngyösön kevés az olyan ember, akinek ne lett volna valamilyen kapcsolata a néptáncsal. Ez is azt mutatja, hogy egyre nagyobb népszerűségnek örvendett a néptánc és ezt a mai napig tart.

- ❖ 17. számú kérdésben személyes tapasztalataikat kértem arról, jellemzően milyen okból kifolyólag kezdenek el néptáncolni a gyerekek.

Az E személy véleménye szerint jellemzően szülői indíttatás és a saját elhatározás együtt jelenik meg.

Az F személy véleménye szerint ebben a korban még nagyobb befolyása van, a szülői indíttatásnak emellett nagyon sok gyermek azért kezd el táncolni, mert az osztálytársa, csoporttársa, barátja, is jár és azt hallotta, hogy nagyon jó, ezért ő is megpróbálja. Ezek mellett egyre több az iskolákba beépített heti 1-2 óra néptánc, mint tananyag. A válaszadó szavaival élve: „Mindezek mellett nagyon fontos maga a néptáncoktató személye. Ha magával ragadó impulzív személyiség, akit szeretnek és tisztelnek az emberek és gyerekek, az is lehet egy ok arra, hogy néptáncra járjon valaki.”

A szülői interjúk is alátámasztják a fent olvasható válaszokat, illetve a B személy kitért arra is, amit többen is megfogalmaztak pedagógusok, szülők, hogy a néptánc szeretete vagy utálata, egy komplex dolog, amiben a szülő a pedagógus a gyermek az együttest oktató személy is részt vesz. Szerethetünk egy tevékenységet, ha azzal a személlyel, aki oktat minket, nem tudjuk megtalálni a közös hangot, jelen esetben nem képes kialakítani a megfelelő viszonyt a gyerekekkel.

- ❖ Erre megoldást keresve 18. számú kérdésben gyűjtöttem információt, azzal kapcsolatban, hogy az interjú alanyok mivel teszik élvezhetőbbé a néptáncot a gyerekek számára?

Az E személy szerint a következő szempontok a legfontosabbak: játékoság, fokozatosság, élményeken alapuló gyakorlatok, tapasztalás, elismerés.

Az F személy szerint fontos, hogy élvezzék a próbákat és ne legyen nekik kényszer. Jellemzően egy- egy próbát azzal kezd, hogy kicsit beszélget velük, mi történt velük a hétvégén, a héten, már egy oldottabb légkör alakulhat ki. A ritmikai, párválasztó, térfelosztó játékok nagyon fontosak, egyrészt egy vidám hangulatot generálnak, másrészt bemelegítésnek is nagyon jók. Gyakran alkalmaz jutalmakat egy-egy gyakorlat önálló sikeres bemutatása után. A próbák végét mindig játékkal zárják, gyakran megkérdezve a gyerekeket, hogy ők mit szeretnének játszani. Illetve, ha ügyesek voltak és eredményes volt a próba szétoszt köztük pl. egy zacskó gomicukrot, aminek nagyon tudnak örülni. Emellett jellemzőek a tanteremi foglalkozásokon kívül egyéb közösségi programok, mint például: kirándulás, túra, kerti parti.

- ❖ 19. számú kérdésben arra kértem az interjú alanyokat, hogy fejtsek ki, mi az a motiváció, ami miatt fontosnak érzi a néptáncot.

Az E személy szerint eredményesen minden dolgot megszállottként lehet csak eredményesen csinálni. Szavait idézve:” A néptánc véleményem szerint élő kultúra, nem csak azért foglalkozunk vele, mert tiszteljük a múltunkat, hanem azért, mert jó táncolni.”

Az F személy válaszában kiemelte a kultúra őrzését a közösség építését is, talán ezek mondhatók a legfontosabb motivációnak, hiszen ezekből kifolyólag valósul meg minden egyén fontos motiváció. Egy jó közösség sok mindent kihozhat egy emberből és egy együttesből is.

- ❖ 20. számú kérdésben tanácsot kértem az együttes vezetőktől, mit gondolnak, hogyan tudnák a pedagógusok magukat és a gyerekeket is közelebb hozni a néptánc világához.

Az E személy véleménye szerint kevés az a pedagógus, akik a néptáncal foglalkoznak és hiteles tudás birtokában vannak. Többfajta képzés is elvégezhető ezzel kapcsolatban, de a legtöbb elvégzésével foglalkozástartó lehet egy pedagógus, nem néptánc pedagógus. Véleménye szerint mindenképpen érdemes lenne a pedagógusokat arra motiválni, hogy egy alapfokú tudásuk legyen, amit akár testnevelés órán tudnak is magabiztosan alkalmazni.

Az F személy véleménye hasonló volt a fent látható válaszhoz, a képzések fontosságára hívta fel a figyelmet, illetve arra, hogy a pedagógusok előnyére is válhatna, ha lenne a

pedagógus képzésben olyan tantárgy, ahol a népi játékok, néptáncsal megismerkedhetnek, és az alapokat elsajátíthatják, magabiztosan használnák az órákon is.

Összefoglalva a válaszokat egy tiszta és strukturált képet kaphattunk arról, hogy egy kifejezetten néptáncra specializálódott intézmény, hogyan, miként, milyen eszközökkel valósítja meg a gyerekek néptáncoktatását, mivel adhat többet, mint egy hagyományos tanóra. Egyértelműen elmondható, hogy a gyerekek állnak az egész oktatás középpontjában, a képzés minden egyes része egyénre és csoportszintre szabott. Fontos cél a kultúra, a hagyomány tovább éltetése, a természetes, nem direkt fejlesztés és egy olyan közösség kialakítása, akik motiválják egymást, akár életre szóló barátságok is kialakulhatnak. Mindez szakmai keretek között mozog, különböző források alkalmazásával. Ezért is fontos az, hogy az oktató hitelesen tudja átadni a gyerekeknek tananyagot és a tanítókat motiválni kell arra, hogy próbálják ki, mert rengeteg fejlesztési lehetőséget hordoz magában, mindezt játékos formában.

Az interjúk kiértékelésénél több párhuzam is vonható a kérdőíveimmel és többi interjúval, így a kapott válaszok több szemszögből és oldalról is meg vannak erősítve.

7.Melléklet

Képzésvezető interjúk kiértékelése

2022-ben sikeresen fel tudtam venni a kapcsolatot azokkal a képzésvezetőkkel, akik, képzéseket biztosítanak pedagógusok, illetve érdeklődők számára is. Elsősorban azokat a vezetőket kerestem fel, akiknek a képzéseit nagy arányban végzik el az emberek. Az internetes véleményeket, ajánlásokat figyelembe véve jutottam arra, hogy az Így Tedd Rá! (G személy) Lippogó (H személy) és Kuncogó (I személy) képzésvezetőjét kerestem fel. Helyzetem szerencsésen alakult, mind a 3 személlyel sikerült elkészíteni az interjút, online (Zoom), illetve személyes interjú formájában. Célom az volt, hogy betekintést nyerjek munkásságukban, csoportjaik szervezési- és tanítási rendszerébe, illetve képzéseinek célrendszerébe, működésébe. Kérdéseim egy része a csoportjaik működésére, szervezésére irányul, illetve arra, hogy mint oktatók milyen preferenciával rendelkeznek. Kérdéseim másik része képzéseik szervezési és működési rendszerére irányul, kifejezetten a pedagógusokat érintő szemszögből.

- ❖ Az 1-6. számú kérdéseimet személyes adataikra, illetve a néptánc csoportok alapadataira vonatkozóan tettem fel.

A G személy lakhelyét tekintve, Miskolc mellett egy kistelepülésben él, a Magyar Táncművészeti Egyetemen szerzett diplomát, mint Néptáncpedagógus. Ő volt az utolsó szak, ahol elindult még a Néptáncpedagógus alapszak. Jelenleg már csak mesterképzésként találhatjuk meg, a Magyar Táncművészeti Egyetemen. Jelenleg általános iskolában 5 csoport van jellemzően egy 10 fős és négy 15-22 fős, együttesben 1 csoportja van, 30 fő. Próbáikat tekintve csoportonként 2 próba van egy héten.

A H személy lakhelyét tekintve Szendehelyen él. Legmagasabb iskolai végzettsége a Magyar Táncművészeti Egyetemen, Doktorátus Phd fokozat. Két általános iskoláskorú gyerekcsoportja van, 10-15 fő. Próbáikat tekintve 2x1 óra hossza.

Az I személy lakhelyét tekintve Kisújszállás. Legmagasabb iskolai végzettsége, Neveléstudományi doktorátusi fokozat. Jelenleg 3 iskolás csoportja van, egy 10 fős és kettő 15-20 fős csoport. Próbáikat illetően egy héten 2 próbát tartanak.

- ❖ 7. számú kérdésemben arra kértem a csoportvezetőket meséljék el, miért kezdtek el néptáncolni, milyen kapcsolatuk van a néptáncsal.

Az G személy elmesélte, hogy szülei nagyon szerettek a népzene, szerettek táncázakba járni. Hamar észrevették a zene iránti fogékonyságát, illetve, jellemzően már 3 évesen kifejezetten táncos mozgásokat produkált.

A H személy elmondása szerint, szülei vitték el néptáncolni, mert óvodás korában nagyon mozgékony volt. A Forrás Néptáncgyűttes felvételt hirdetett Százhalombattán így írták be a szülei. A szüleinek nem volt kapcsolata a néptáncsal nem voltak néptáncosok. A nagyszülei ők hagyományőrző paraszttáncosok voltak.

Az I személy a fent említettekhez hasonlóan egy mozgékony gyermek volt, akinek nehezen lehetett lekötni az energiáját. Először balettozni szeretett volna, harmadik osztályos volt, amikor az Árvácska Néptánc Együtteshez csatlakozott 1998 körül.

Érdekes, kiemelni, hogy mind 3 válaszban fellelhető a túlzott mozgékonyaság iránti igény. Személy szerint is alá tudom ezt támasztani, a mai napig egy mozgékony és sok ingert igénylő ember vagyok. A néptánc családom elmondása szerint, bizonyos mértékben megnyugtató, segített fókuszálni a feladatokban, kevesebbet kalandoztam el, hamarabb el is fáradtam. Nekem sem volt a családban semmilyen kapcsolat a néptáncsal én voltam az első, aki ebbe a közegbe bele szeretett volna kerülni, majd most kisebb testvérem (8 éves) is ezen a vonalon mozog a Gyöngyhalászsok Néptáncgyűttes lelkes tagja.

- ❖ 8-9. számú kérdéseimben a fellépések rendszerességéről és milyenségéről kértem a csoportvezetőket osszák meg tapasztalataikat.

Az G személy az együttesi csoportban évente több, akár 3-4 fellépésről számolt be, ahogy egyre tapasztaltabbak lesznek, a csoportok annál több fellépést lehet vállalni. Az iskolai csoportokban évente 1-2 fellépés a jellemző. Programokat illetően az együttesi csoportban együttesi műsor, versenyek, városi ünnepek, iskolai rendezvények. Az iskolai csoportoknál versenyek, városi ünnepek, iskolai rendezvények a jellemzőek.

A H és I személy válaszát illetően mind 2 személy egyetértett abban, hogy nem híve a fellépéseknek, versenyeknek. A gyerekeknél ehhez, sok negatív élmény, illetve stressz társulhat, hiszen egy teljesítménykényszer világban élünk. „Ne legyen sok fellépés, az ő szociális képességeik és készségek fejlesztése, állóképesség fejlesztése a fontos, nem az,

hogy mindig mutassunk a „nagy közönségnek” valamit” (H személy gondolatai). Jellemzően mind két vezető 2 saját szervezésű gálát rendez, esetleg meghívott vendégegyüttesekkel, itt jellemzően a közvetlen környezetből érkeznek nézők. Jellemzően a szülőket is bevonják, a tevékenységekben a gyerekek szépen fel vannak öltözve viseletbe, de mégsem izgul a gyermek, csak jól érzi magát. (I személy gondolatai).

A versenyeknek is lehetnek pozitívumai, hiszen látnak más táncosokat is, értékelést kapnak az aktuális fejlettségükről, de a versenyeken a játékokat nem preferálják. A koreográfiák betanulása során, a néptánc elveszti igazi célját. A H személy szavait idézve: „A néptánc elsődleges célja a játékos fejlesztés és hogy jól érezzük magunkat.”

Teljesen egyet tudok érteni a H és I személlyel, sajnos már átestünk a ló túloldalára, csak az a fontos, hogy koreográfiákat készítsen egy csoportvezető és azt minél több ember előtt bemutassa a gyerekekkel. Fontos, hogy kapjanak visszajelzést, de ne ezért tanítsuk a gyerekeket. Régen az én koromban is 2 gála volt, egy télen és egy tavasszal, illetve egy-két falusi fellépés, de az ritkán volt jellemző. A tavaszi gálán minősítést kaptunk, arany, ezüst vagy bronzminősítést, melyet egy felkért zsűri értékelt. Én ezt sose éreztem kényszernek, hogy nyerjünk, mert aki a színpadramm állt már nyert. A csoportvezetőnk sem hangoztatta az minősítések fontosságát. Emellett, minden csoport kapott egy-egy tortát, így, ha nem is örült valaki a bronzminősítésnek, ha másnak nem a tortának biztos örült.

A gyerekeknek manapság egyre gyakrabban kell bemutatniuk mire képesek, nem csak a néptáncot illetően, nem tudnak mikor kikapcsolódni, mert az iskolában figyelni kell, otthon pedig fel kell készülni a következő napra. Kevés idejük van tombolni, levezetni a bennük felgyülemlett feszültséget. A néptánc egy jó lehetőség lehetnek ennek megkönnyítésére, de sajnos sok csoportvezető ebből csak egy produktum elkészítését látja. Lévai Péter, könyvében, melyet irodalmi forrásként is felhasználtam kutatásomban, ugyan ezeket a gondolatokat találhatjuk meg.

- ❖ 10-12. számú kérdéseimben arra kértem a csoportvezetőket, mennyi időt szánnak egy tananyag elsajátítására és milyen forrásokat részesítenek ezzel kapcsolatban, előnyben. Illetve mik azok a tájegységek, amelyeket a tanítás során az általános iskolás korosztály számára ideálisnak tartanak.

A G személy jellemzően néhány hónapot szán egy tananyag elsajátítására, de, ez függ a csoporttól, a tanított táncanyagtól, illetve, milyen mélyen szeretnék megtanítani.

Az iskolákban kötelező foglalkozásként van az órarendben, igazodva a tanévhez, első felében tanulnak új táncanyagot, amiből tavaszra készül el egy koreográfia. Forrásként jellemzően az archív filmeket, saját előzetes tudását preferálja. Tanítandó anyagként Somogy, Sárköz, Mezőföld, Rábaköz, és Kalocsa területeiről szokott választani az aktuális csoporthoz igazodva.

A H személy véleménye szerint több évet ölel fel egy tananyag elsajátítása. Nehéz behatárolni, mikor sikerült egy táncanyagot elsajátítani. Spirális tananyag elrendezés szerint tanít. Fontos a mozgás a játék, hogy ne legyen unalmas. Nagyjából 2 év alatt lehet elsajátítani egy táncanyagot. Szendén kis csoportok vannak vegyes a gyerekek táncos előtapasztalata. A táncanyagot az életkori sajátossághoz, képességhez igazítja, emellett, sok népi játék, eszközt használ, főleg a Lippogó eszközöket. Forrásként archív felvételek az elsődleges forrásai. A próbákon nem, de a táborokban meg szokta mutatni a gyerekeknek is a felvételeket, hogy lássák milyen volt az akkori életforma. Érdekességeket, ismerős motívumokat keresnek az archív felvételek megnézése során. Jellemzően, mezőföldi szilágysági, kör -és egyszerű páros táncokat tanít a gyerekeknek.

Az I személy szerint egy táncanyagot fél év- év alatt lehet elsajátítani, ennyi idő mindenképpen szükséges, de ez függ a választott táncanyagtól. Elsősorban az archív felvételeket használja, mint forrás, akár már lehet negyedikes korosztálynál közösen is fel lehet dolgozni egy-egy archív felvételt, emellett Fitos Dezső Kocsis Enikő videóit követi rendszeresen. A gyerekek által elsajátítható táncanyagok véleménye szerint a következők: moldvai, felcsiki, rábaközi, nagykunsági (műhelymunkája gyümölcse a férjével tapasztalatai szerint jól illett az óvodás és kisiskolás korosztályhoz.), somogyi, bukovinai, dél-alföldi, szatmári.

- ❖ Ehhez kapcsolódóan tettem fel 13. számú kérdésben azt, hogy a csoportvezetők milyen szempontokat vesznek figyelembe egy tananyag kiválasztásakor, elsajátításakor, illetve, hogy jellemzően milyen módszereket, eszközöket használnak, hogy a segítség a tánc minél mélyebb bevésoédését.

A G személy általánosságban a gyerekek életkori sajátosságait, a csoport összetételét, motivációját, előzetes tudását, a tanév feladatait veszi figyelembe, illetve, hogy milyen viseletek állnak rendelkezésére. Módszereit tekintve, igazodnak az adott tanítandó

tájegységhez. Alsó tagozatban csak sárközi ugróست szokott általában megtanítani. Híve a spirális rendszernek, amikor ugyanaz a táncanyag többször is előkerül egy táncos életében egyre mélyebben és mélyebben megismerve azt.

A H személy az életkori sajátosságokat, a mozgásos-és szellemi érettséget, és a fiúk lányok közötti különbségeket, tartja fontos szempontnak, amit mindenképpen érdemes figyelembe venni. Jellemzően, több a lány, mint a fiú, most jelenleg 1 fiú táncol nála. Ennek következtében rendszeresen van párcsere, de jellemzően képesek a lányok kialakítani maguk között ki legyen „lány” illetve „fiú” szerepben.

Módszereit tekintve, teljeskörűn megtanítja egy adott tájegység táncát, archív adatközlőket is megvizsgál, emellett koreográfiákat tanul meg, de megbeszéli az adott tájegység néprajzi helyét és hagyományait. Mindezt játékosan és minél több eszköz felhasználásával.

Az I személy előnyben részesíti a csoport összetételét, az életkori sajátosságokat, saját érzelmi behatását, mit ismer, illetve mit szeret jobban. Emellett befolyásolja az is, hogy milyen viseletek vannak a raktárukban. Módszereket tekintve igyekszik fontos az élmény alapú közlés és a játék analízis- szintézis szintjén való elsajátítása. Felbontják a mozdulatokat, ezzel a minél eredményesebb improvizáció lehetőségét erősítve.

Szavait idézve: „Nem az automatizálás a lények, hanem az, hogy ők saját maguknak fel tudják építeni táncukat.”

Olyan játékokat játszanak, amik előkészítik az adott motívumokat, elsajátítják azokat a képességeket, amikre szükségük lesz a későbbiekben.

- ❖ Eddigi eredményeim alapján a néphagyományápolásról és annak fontosságáról pozitív eredményeket kaptam. Az eredmények megerősítésének reményében a csoportvezetőket is megkértem 14. számú kérdőívben fejtsék ki, véleményüket.

Kivétel nélkül, mind a 3 személy fontosnak tartotta a néphagyományápolást saját életükben és a gyerekek életében is. Fontos, hogy ne csak szakbarbárokat neveljünk, hanem eljátsszák és megélik a hagyományokat. Közösén élik meg ezeket a hagyományokat, egyfajta közösségépítésnek is lehet nevezni.

- ❖ 15. számú kérdésben arra kértem a csoportvezetőket fejtsék, hogyan segíti a néptánc a gyerekek mindennapi életét.

A válaszok jelen esetben is egybehangzók voltak. A néptánc mind a fizikai képességekre, mind a szociális képességekre hatással van, lényegében, nincs olyan, amire ne lenne hatása (I személy véleménye). Mindenképp kiemelkedő a közösség összetartó ereje és az éntudat fejlődése.

- ❖ 16. számú kérdésben arra, kértem a csoportvezetőket fejtsék ki véleményüket arról, mit gondolnak a néptánc jelenlegi társadalmi megítéléséről, milyen irányba változott.

Az A személy szerint társadalmi helyzettől, neveltetéstől függ. Azt figyelte meg, hogy a rendszerváltás előtt egyfajta propaganda értéke volt, könnyebb volt utazni. A rendszerváltás után, talán kezdi újra felfedezni a társadalom, és kevesebb az ellenérzés, pozitívabb a megítélés. A művészeti iskolák és a néptánc óráknak a lehetőségét tekintve egyre szélesebb körben találkozhatnak az emberek a néptáncsal, így úgy gondolja, mindenképpen pozitív irányba változott a néptánc megítélése

A H személy véleménye szerint is egyre elismertebb. Szavait idézve: „A gyerekeknél a családi hagyományok, már nincsennek jelen, de elismerik fontosságát.” Tapasztalatai azt mutatják, sokszor nem a néptáncsal van a probléma, hanem a próbákat, nem tudják összeegyeztetni életükkel, egyéb programjaikkal. Ez jellemző a gyerekekre és a felnőttekre egyaránt. Ennek ellenére összességében egyre pozitívabb megítélése van a néptáncnak.

I személy tapasztalatai szerint, mindenképp pozitív irányba változott. A népzene, néptánc egyre több fajta feldolgozásban jelenik meg, nagyobb a támogatottsága is. Emellett egyre több ember figyelt fel arra, hogy a néptáncmozgalmat támogatni kell. Megítélése ennek ellenére vegyes. Szavait idézve: „Nagyon vegyes, itthon sokkal jobban meg tudjuk élni a néptáncot és a néphagyományokat. Sok helyen az igazgató miatt nem elfogadott az iskolai körben. Kisújszálláson elismerőek, de mindig vannak olyanok, akik nem szeretik a mi kis közösségünket.”

- ❖ 17. számú kérdésben arra kértem a csoportvezetőket, fejtsék ki tapasztalataik alapján, miért kezdenek el a gyerekek néptáncolni.

Mind a 3 csoportvezető tapasztalatai megegyeztek. A gyerekek jellemzően szülői indíttatás által kerülnek be a néptáncos közösségekbe, illetve barátok ismerősök keltik fel a gyerekek érdeklődését, de természetesen ehhez is szükséges a szülői támogatottság. Emellett a foglalkozástartók óvodás szülőértekezleten is megfordulnak, hogy felhívják a szülők és a gyerekek figyelmét a néptánc lehetőségére.

- ❖ 18-19. számú kérdéseimben arra kértem a csoportvezetőket fejtsék ki, hogy a motiválás érdekében hogyan lehet a gyerekek számára élvezhetőbbé tenni a néptáncot, illetve ez miért fontos.

A G személy véleménye, főleg kisebbknél sokat kell játszani, sokszor észre sem veszik, hogy a játékokban már tulajdonképp táncolnak. A néptánc célja sokkal több, mint motívumok átadása. Szavait idézve: „Az értékközvetítést is fontosnak tartom, hogy a mai 'Mahiana Roszallo-s' világban találkozzanak a tanítványok az évszázadokon keresztül formálódott saját kincseinkkel.” Fontosnak tartja, hogy amiket táncos tapasztalatai alapján szerzett élményeket, tudást minél nagyobb mértékben át tudja adni a gyerekeknek. Ezért is fontos, hogy a pedagógusok nézőpontja is formálódjon a néphagyománnyal kapcsolatban egyik oka, hogy már évek módszertani oktatója az Így Tedd Rá! programnak.

A H személy véleménye szintén megegyezik az előtte szólóval, hogy a gyerekeket, játékokkal és minél több eszköz felhasználásával lehet a legjobban motiválni. A néptánc célja a kikapcsolódás és feltöltődés és a széleskörű képességfejlődés. Szavait idézve: „Az a legjobb, amikor nem csak néptánc órákon vannak játékok, hanem akkor is, amikor történik valami. A hétköznapi életben való alkalmazás is nagyon fontos lenne. „Érdemes lenne a pedagógusképzésekbe is teret adni alkalmazási lehetőségeinek megismerésére, hiszen sok fejlesztő lehetőséget rejt magában.

Az I személy szerint, fontos, hogy alkalmazkodjunk a gyerekek igényeihez, sajátosságaihoz. Esetenként differenciálás, amellyel, hogy plusz vagy más segítséget adhatunk a gyerekeknek, hogy mindenkinek legyen a sikerélménye a táncban. Tapasztalatai alapján az ölbéli játékok adaptálása is szimpatikus volt a gyerekek számára. A gyerekek élvezik, és szívesen csinálják, ezzel pedig a gyerekek kevésbé erős, fejlett készségeit, képességeit is tudjuk fejleszteni.

A néptánc célja, hogy „nevetve fejlesszünk). Fontos a pedagógus személye is, hogy ki tudja alakítani a gyerekek számára nyugodt és harmonikus környezetet. Szavait idézve: „Gyökereket és szárnyakat kapnak. Kidől a fa, ha nincsenek jó gyökerei.”

❖ Képzések, céljának és rendszerének rövid bemutatása:

1. Kuncogó:

A Kuncogó célja a játékok alkalmazása, adaptálása minél több korosztály számára. Egy idő után nehéz elválasztani a játékot a néptáncról. Játéknak fogja fel, de mégis táncol. A pedagógus legyen kreatív tudatosan és természetesen tudja alkalmazni a rendelkezésére álló játékokkal, dalokat, mondókákat, fontos, hogy ne legyen didaktikus, ezért is próbál minél több ingyen elérhető anyagot biztosítani az érdeklődő embereknek, jelen esetben a pedagógusoknak is. Manapság sok megszorítások vannak, kevesebb támogatás a könyvekre, tanfolyamokra. Véleménye szerint: „Érdemes lenne az Oktatási Hivatal felé hangsúlyozni, mennyire fontos lenne, ha leendő és már munkában lévő pedagógusok több támogatást vagy szakmájukba beépített képzést kaphatnának a néptánc és a népi játékokkal kapcsolatban és azok felhasználásáról az óvodai és az iskolai hétköznapiakban.” Ez egy keretrendszer adna gyerekeknek, ami a későbbi tananyagok könnyebb elsajátítását eredményezheti, mint például az írásban, olvasásban, beszédben.

2. Loppogó:

Az Így Tedd Rá! képzésből vált ki a Lippogó. Képzéseiket jellemzően iskolák keresik meg és kéri fel az oktatókat, hogy jöjjenek ki az adott iskolába és tartsák meg képzéseiket, de előfordul, ha az ideje engedi saját, minden pedagógus által elérhető képzéseket is hirdetnek. Általában vagy a pedagógus személyes indíttatásból fizeti a kurzusokat, vagy pedig iskolai támogatással, de véleménye szerint nagyobb anyagi támogatással több pedagógus venne részt ilyen képzésen. A legtöbben továbbképzésnek, nem azt választják, amit szeretnének, hanem azt, amit kevés pénzbe kerül, vagy esetleg ingyenes. A Lippogó, főleg az eszközalapú oktatást preferálja.

3. Így Tedd Rá!

Az Így Tedd Rá! Program manapság a legnépszerűbb képzések egyike. A programnak köszönhetően új teret kap kultúra gyakorló pedagógusok életében. Célja a játékos formában történő fejlesztés és kulturális ismeretszerzés. Segítségül, különböző

eszközök, kiadványokat, CD-kel kapunk, illetve eszközök vételére is van lehetőség. „Az „Így Tedd Rá!” egyet jelent a hagyományos értékekkel és a legkorszerűbb pedagógiai elvekkel.” (Balatoni, 2017)

Összességében elmondható fontos a magyar kultúra, a magyar néptánc, néphagyományaink, az említett képzések a pedagógusokat próbálják támogatni, minél gyakorlatorientáltabb képzésekkel, hogy felnőttként is aktív részesei legyünk a kultúrának és át tudjuk a gyerekeknek, a lehető legtermészetesebb és legélvezhetőbb módon. Az általános iskolákban, elmondható, hogy fontos célként tekinthető az, hogy év végén legyen egy koreográfia, amit be tudnak mutatni, különböző iskolai-és városi eseményeket. Ezzel csak egy probléma van. Átешetünk a ló túloldalára, amikor már a néptánc elveszti az élvezeti forrását. A képzésvezetők, véleményei alapján láthatjuk, hogy ők nem preferálják a teljesítmény orientált rendszert, inkább az élmény alapú oktatást preferálják, hagyományismeret, tánc kultúra átadásával, mindezt a legjátékosabb és legtermészetesebb módon. A szülők bevonásával, tánc házakkal egy családi, versenymentes, stresszmentes környezet lehet kialakítani, a gyerekek számára. A képzések is ezt próbálják hangsúlyozni a résztvevő pedagógusoknak.